

Ob prazniku dela vsem našim bralcem iskrene čestitke

Primorski dnevnik

PETEK, 1. MAJA 2009

št. 103 (19.502) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Solidarnost za izhod iz krize

ALJOŠA GAŠPERLIN

Sindikati Cgil, Cisl in Uil bodo na današnjih prvomajskih shodih kljub razhajanjem na državni ravni enotno zahtevali ukrepe za izhod iz krize, ki še zlasti pesti delavce, upoko-jence, brezposelne in sploh šibkejše. Geslo demonstracij opozarja na nujno po večji solidarnosti, ki je v tem obdobju še kako potrebna. Sindikati so solidarni, delavci so solidarni, velika večina Italijanov je nedvomno solidarna s tistimi, ki se s težavo preživljajo. Toda solidarne morajo biti v prvi vrsti institucije oziroma javne uprave, začeti s vlado.

Na Tržaškem in na Goriškem bodo shodi posvečeni predvsem lokalni problematiki. Kriza je na tem območju najbolj prizadela industrijski sektor, zato so pod vprašajem mnoga delovna mesta. Tvegamo celo, da se bo število brezposelnih ali delavcev v dopolnilni blagajni še krepko povečalo. Zato so nujni ukrepi. Na Tržaškem so sindikati v zadnjem obdobju že sklenili sporazume s skoraj vsemi občinami in s Pokrajino Trst. Temu je sledila ponudba nekaterih storitev po znižani ceni ali kar zastoj. Na seznamu ni še Občine Trst. Na to bodo spet opozorili danes. Tudi na Goriškem skušajo sindikati reševati težave, ki so hudo zaznavne posebno na Tržaškem.

Sodelovanje med delavci in javno upravo je lahko torej uspešen odgovor na krizo. Solidarnost morajo vsekakor zagotoviti tudi stanovske organizacije oz. delodajalci, še zlasti veliki industrijski obrati. Pri tem pa imata pomembno besedo tudi deželna in seveda rimska vlada. Sindikati naj torej tudi enotno zahtevajo, da bo kot prvi solidaren Rim. Drugače se lahko zgodi, da bo kdo po 25. aprilu predlagal tudi preobrazbo praznika dela, in sicer v praznik (ozjega kroga) delodajalcev.

GOSPODARSTVO - Ameriški proizvajalec bo šel v prisilno poravnavo

Chrysler in Fiat sklenila dogovor

Obama potrdil operacijo - Marchionne: Zgodovinski trenutek za Italijo

TRST - Občni zbor Glasbene matice

Načrti in težave

Obveze iz zaščitnega zakona niso uresničene - Previdnost s sredstvi

TRST - Letošnja osrednja proslava ob dnevu slovenske kulture je bila posvečena stoletnici Glasbene matice in se je zaključila z opominom na še neizpolnje-

no obveze, ki izhajajo iz zaščitnega zakona. Tej temi, se pravi ustanovitvi slovenske samostojne sekcije pri tržaškem konservatoriju, so na občnem zboru posvetili pre-

cej pozornosti. Razpravljali pa so tudi o novih izzivih, ki čakajo stoletno ustanovo, in seveda o finančnih težavah.

Na 6. strani

WASHINGTON - Tretji največji ameriški avtomobilski proizvajalec Chrysler gre v postopek prisilne poravnave oz., kot temu rečejo v ZDA, stečaj po 11. poglavju, je včeraj na novinarski konferenci v Washingtonu napovedal ameriški predsednik Barack Obama. Poudaril je, da to ni konec Chryslerja, ampak nadaljevanje poti do oživitve, ki predvideva združitve s Fiatom. Ta bo s časom postal glavni lastnik detroitske hiše. Pooblaščenec upravitelj italijanskega avtomobilskega koncerna Sergio Marchionne pa je dejal, da to predstavlja »zgodovinski trenutek za vso italijansko industrijo«.

Na 23. strani

**Volitve: Igor Komel, neodvisen na listi
Levica in svoboda**

Na 2. strani

**Poostrili kontrole za
prevoznike z vzhoda**

Na 6. strani

**Goriška Slovenska
skupnost predstavila
županske kandidate**

Na 11. strani

**Napreduje postopek
za odprtje jaslji v Gorici**

Na 11. strani

**ZKB se pripravlja na
nov korak v mesto**

Na 22. strani

**Inflacija po sedmih
mesecih spet zrasta**

Na 22. strani

KRIŽ - Praznik osvoboditve v Domu Alberta Sirka

Janez Stanovnik pohvalil pokončnost Slovencev v Italiji

KRIŽ - V kulturnem domu Alberta Sirka v Križu sta kulturno društvo Vesna in domača sekcija VZPI-ANPI Evald Antončič sinoči priredila tradicionalno slovesnost ob prazniku osvoboditve. Prijetne glasbene trenutke so ponudili Kraški ovčarji, trio flavt Glasbene matice, moški pevski zbor Vesna in učenci osnovne šole Alberta Sirka, slavnostni govornik pa je bil predsednik Združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik. V posegu, ki so ga Križani nagradili z občutenim aplavzom, je Stanovnik med drugim pohvalil pokončno držo tukajšnjih Slovencev, ki so, s Trubarjevim geslom, »stali inu obstali«.

Na 7. strani

...za ljubitelje pravega
domačega sladoleada!

velik
poletni
vrt
z 200
mesti
in
udobno
notranjo
dvorano

Avtobusa št. 11 in 25
vas pripeljeta prav do nas!

Ul. Eremo 259
5 min. od Katinare,
100m od parka Revoltella
Tel. 040/910342

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
BORDON ALESSANDRO

Živel prvi maj!

FOTOVOLTAICI IN TERMICI SISTEMI

IDROSYSTEM
SKERK PAOLO

Živel 1. maj!

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

ENZO

Redni vzdrževalni pregledi na avtomobilih
in avtomobilih vseh znamk
priprava vozil za tehnični pregled

POOBlašČENA

Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

SARABANDA

• trafika • časopisi • papirnica

PROSEK - Ul. S. Nazario 44 -
Tel. / Fax 040.225961

Terčon

ŽELEZNINA
VRTNARSTVO

SESLJAN, Tel. 040 299220

BAR SPORTIVO

di Laura e Sergio

Vedno sveži sendviči, tramezini in ...
Na razpolago velika dvorana!

Ul. dell'Istria 8/E - Sveti Jakob, TRST

DRUŠTVENA GOSTILNA NA PROSEKU

vošči svojim
članom in strankam
vesele prvomajske
praznike!

ŠUŠHMEL

REGISTRATORI DI CASSA

Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

Specializirani za sledeče znamke:

**SUPREMA - SAREMA -
SWEDA - OLIVETTI**

Bar Kanarin

na Opčinah

Voščimo vsem
vesel 1. Maj!

OPČINE, DUNAJSKA c. 50/A
Tel. 040 212147

Tecnoutensili

Opčine, Proseška 7
tel 040 212397

Vam želi vesele
prvomajske
praznike

HONDA
Power
Equipment

VODOPIVEC

SVETUJEMO VAM *Vesele prvomajske praznike!*
S PROFESIONALNOSTJO

Zgonik 50/a (pri županstvu) - 34010 Zgonik - tel. 040.229122

IMMOBILIARE PuntoCasa Mira Bole

cenitve,
nasveti za nepremičnine,
kupoprodaja

TRST
Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
Fax. 040 634301

www.immobiliarepuntocasa.it

BAR - SLADOLEDI

Marc

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

Torte po naročilu

Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 -Tel. 040.226147

Vesele
prvomajske
praznike!

BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

EVROPSKE VOLITVE - V severovzhodnem volilnem okrožju, v katerega spada tudi Furlanija-Juljska krajina

Devetnajst list, 210 kandidatov (med njimi tudi trije Slovenci)

Igor Kocijančič, Igor Komel in Boris Pahor - Med kandidati 62 žensk, med njimi štiri nosilke list

BENETKE - Osemnajst list in kar 210 kandidatov se bo na evropskih volitvah 6. in 7. junija v italijanskem severovzhodnem volilnem okrožju potegovalo za strassbourške stolčke. Med njimi so tudi trije Slovenci: tržaški tajnik Stranke komunistične prenovne in deželni svetnik Igor Kocijančič na skupni listi Stranke komunistične prenovne - Stranke italijanskih komunistov, ravnatelj goriškega Kulturnega doma Igor Komel (kot neodvisen) na listi Levica in svoboda ter pisatelj Boris Pahor na manjšinski listi Sudtiroler Volkspartei. Kocijančič je deseti na kandidadni listi, ki jo vodi nekdanja senatorka Lidia Menapace; Komel je enajsti (listo vodi predstavnica omizja za mir Lisa Peletti Clark), Pahor pa tretji (listo vodi Herbert Dorfmann).

Na listah je skupno 62 žensk, to je 29 odstotkov vseh kandidatov. Največ žensk (po 6) kandidira na listah Ljudstva svobode, SKP-SIK in Komunistične stranke delavcev. Štiri so tudi nosilke list: Lidia Menapace (SKP-SIK), Lisa Peletti Clark (Levica in svoboda), Emma Bonino (lista Bonino-Pannella) in Daniela Melchiorre (z lastno listo liberal-demokratov).

Nosilci list so tudi trije vsedravnji voditelji strank. To so Silvio Berlusconi (Ljudstvo svobode), ki je kandidat v vseh petih volilnih okrožjih, Antonio Di Pietro (Italija vrednot), ki prav tako kandidira v vseh okrožjih, in Umberto Bossi (Severna liga).

Listo Demokratske stranke vodi nekdanji šolski minister Luigi Berlinguer, na tretjem mestu kandidira videmska demokratska pasijonarka Debora Serracchiani, za evropski parlament pa kandidira tudi Vittorio Prodi, brat nekdanjega premiera Romana.

Na listi Ljudstva svobode predstavlja Furlanijo-Juljsko krajino senator Giovanni Collino. Prav on naj bi bil - v deželnem merilu - najbolj oster konkurent Debore Serracchiani. Pred dnevi je bila nesojena kandidatka Ljudstva svobode v severovzhodnem okrožju nekdanja olimpijska prvakinja v smučarskih tehnik Manuela Di Centa, ki pa je očitno izvisela.

Na listi Berlusconijeve stranke je med drugimi tudi nekdanja voditeljica televizijskih oddaj in parlamentarica Elisabetta Gardini.

Na listi SKP-SIK sta ob Kocijančiču še dva kandidata iz Furlanije-Juljske krajine, Pia Covre in Sergio Minutillo.

 <p>POPOLO DELLA LIBERTÀ</p> <p>Silvio Berlusconi Alberto Balboni Sergio Antonio Berlatto Michaela Biancofiore Laura Calò Antonio Cancian Giovanni Collino Maria Gabriella De Maria Fabrizio Frosio Elisabetta Gardini Maurizio Paniz Fiorella Rigon Amalia Sartori, detta Lia</p>	 <p>PARTITO DEMOCRATICO</p> <p>Luigi Berlinguer Salvatore Caronna Debora Serracchiani Gabriele Frigato Vittorio Prodi Laura Puppato Luciano Vecchi Saba Aluisio Franco Frigo Simona Caselli Slivio Gandini Natalia Maramotti Michele Nicoletti</p>	 <p>ITALIA DEI VALORI</p> <p>Antonio Di Pietro Gustavo Franchetto Luigi de Magistris Giorgio Pressburger Georg Schedereit Sonia Alfano Alessandro Borghetti Carlo Bulletti Luigi Ferrante Elisabetta Lazzari Roberto Marcato Carlo Vulpio Andrea Zanoni</p>	 <p>LEGA NORD</p> <p>Umberto Bossi Lorenzo Fontana Giancarlo Scottà Marco Lusetti Enzo Bortolotti Roberto Ciambetti Enzo Erminio Boso Mara Bizzotto Luciano Maroni Arianna Lazzarini Manuela Corradini Robert Janek Maddalena Spagnolo</p>	 <p>UNIONE DI CENTRO</p> <p>Gian Luigi Gigli Iles Braghetto Ugo Bergamo Antonio Guadagnin Giorgio Carollo Carla Marazzato Marco Vicentini Ivo Tarolli Silvia Noè Lorella Mignona Tiziano Motti Elena Rizzi Giuseppina De Rossi</p>	 <p>SOCIALISTI UNITI PER L'EUROPA</p> <p>Saverio Zavattieri Romano Stefanelli Francesca Savini Sabino Pastore Alessia Cislino Luca Paganini Pantelis Assimakis Antonio Da Col Anna De Vincentis Rocco Malerba Bruno Mezzalira Domenico Marin</p>
 <p>MPA LA DESTRA, PARTITO PENSIONATI, ALLEANZA DI CENTRO</p> <p>Carlo Andreotti Ildo Antonio Fania Luigi Ferone Gian Luigi Gardini Luciano Garofano Valeria Grillo Michele Laganà Anna Montella Francesco Noce Paolo Patelmo Paolo Rossi Paolo Scaravelli Diego Pasini Volpe</p>	 <p>LIBERAL DEMOCRATICI MELCHIORRE</p> <p>Daniela Melchiorre Maurizio Trevisiol Michele D'Arcangelo Piera Levi-Montalcini Valsiro Scotti Eva Baldassin Tiziano Buttazzi Adolfo Cappelli Arturo Angelo Cavallini Nicola Galati Francesca D'Otranto Gianfranco Rivellini</p>	 <p>MOVIMENTO SOCIALE FIAMMA TRICOLERE</p> <p>Roberto Bevilacqua Rosalba Santacroce Stefano Salmè Polo Motta Bruno Cesaro Sara Garofoli Emilio Giuliana Silvano Giometto Antonio Miclavez Massimo Zannoni Mauro Pellilo Luciano Tamburini Isabella Boscolo in Tiozzo</p>	 <p>SÜDTIROLER VOLKSPARTEI</p> <p>Herbert Dorfmann Walter Kaswalder Boris Pahor Sylvia Hofer Heidi Gamber Erico (Eric) Gutgsell Maria Messner Georg Jakob Reden</p>	 <p>FORZA NUOVA</p> <p>Roberto Fiore Luca Previati Claudio Scarpa Nicola Ferrarese Giulio Tam Mauro Steffè Ugo Fabbri Isabella Bonifacio Francesco Pirelli Matteo Zorzi Ugo Bertipaglia Claudio Marconi Desideria Raggi</p>	 <p>INDIPENDENZA VENETA</p> <p>Alberto Gardin Aldo Vianello Luigi Zanon Luigi Frizzo Monica Daniele Viviana Cattani Gianluigi D'Alpaos Emanuele Rioda Piero Pazzi</p>
 <p>PRC - PDCI</p> <p>Lidia Menapace Oliviero Diliberto Alberto Burgio Francesca Andreose Annamaria Buroni Cinzia Colaprico Maria Pia Covre Valerio Evangelisti Emilio Franzina Igor Kocijančič Sergio Minutillo Sara Sbizzera Loredana Visciglia</p>	 <p>PARTITO COMUNISTA DEI LAVORATORI</p> <p>Marco Ferrando Tiziana Mantovani Michele Terra Federico Bacchiocchi Rossana Canfarini Luca Facci Elisabetta Maria Falgares Fausto Fornaciari Gabriela Ficcadenti Luciano Zangoli Alfonsina Franzoni Giuliana Porcelli</p>	 <p>AUTONOMISTI</p> <p>Pierluigi Goisis Franco Colacello Massimiliano (Max) Loda Gennaro Bellini Franca Tengattini Giuseppe Acerbis Irene Santinelli Salvatore Romanazzi Teresina Acerbis Claudio Angelo Allodi Raffaele Epis</p>	 <p>SINISTRA E LIBERTÀ</p> <p>Lisa Peletti Clark Nicola Vendola Josef Kusstatscher Carlo Flamigni Giuseppe Pellegrinon Renate Holzeisen Emilio Arisi Alessandro Bottoni Daniele Edra Marino Folin Igor Komel Daniela Mignogna Alessandro Zan</p>	 <p>LISTA EMMA BONINO MARCO PANNELLA</p> <p>Emma Bonino Giacinto d. Marco Pannella Marco Cappato Aldo Loris Rossi Mina Schett Welbi Valter Beltramini Michele Bortoluzzi Piero Capone Raffaele Ferraro Gabriella Gazzera Vesce Monica Mischiatti Donatella Trevisan Sergio A. Stanziani Ghedini</p>	 <p>PARLAMENTARE INDIPENDENTE</p> <p>Lamberto Roberti</p>

Opomba
Imena strank oz. list navajamo v uradni italijanski obliki, kot bodo natisnjena na glasovnicah.

VLADA - Referendum 21. junija Michela Brambilla kmalu ministrica

RIM - Kot je bilo pričakovati, je vlada na svoji večrajšnji seji razpisala referendum o državnem volilnem zakonu za 21. junij, kar pomeni, da bo sovpadal z drugim krogom upravnih volitev. Toda glavino politične pozornosti je pritegnila neka druga zadeva, ki je pravzaprav povzročila »diplomatski incident« med vlado in predsedstvom republike.

Ministrski predsednik Silvio Berlusconi je namreč na večrajšnji seji napovedal, da bo sedanjo podtajnico za turizem Michelo Brambillo povišal na rang ministrice in da bo sedanje podtajnik Roberta Castellija (infrastruktura), Adolfa Ursa (gospodarski razvoj) in Paola Romanija (gospodarski razvoj) povišal na rang podministrov. Poleg tega bo Stefana Saglia imenoval za podtajnika za gospodarstvo.

Vse to sta ministra Roberto Calderoli in Ignazio La Russa po seji tudi povedala časnikarjem, kar je povzročilo nejevoljo na Kvirinalu. Upoštevati je namreč treba, da po italijanski ustavi ministre imenuje predsednik republike na predlog ministrskega predsednika, državni poglavar pa o novi ministrici in novih podministrih ni vedel nič.

Kot ponavadi je zadevo zgladil podtajnik pri predsedstvu vlade Gianni Letta. Dejal je, da Berlusconi na seji ni govoril o novih članih vlade, pristavil pa je, da se bo o tem v kratkem pogovoril z Napolitanom.

LOMBARDIJA - V nesreči 2 ranjena

Most na Padu se je zrušil Trije avtomobili v vodo

MILAN - Včeraj se je ob 12.50 delno porušil most na reki Pad, ki povezuje Piacenzo in Lodi. Zaradi narasle reke je popustil eden izmed stebrov, tako da se je del vozišča pogreznil v deročo vodo in pri tem potegnil za seboj tri avtomobile, ki so ravno takrat prečkali reko. K sreči rečni tok ni nobenega odnesel, avtomobilisti in potniki pa so se vsi rešili. Kot je sporočila policija, sta se pri tem dve osebi ranili, ena huje. Posegli so tudi gasilci in civilna zaščita ter pregledali, ali je bil v nesreči vpleten še kdo, vendar kaže, da ni bilo človeških žrtev.

Delno zrušenje mostu je seveda povzročilo težave v krajevem prometu. Oblasti so iz previdnosti prekinili tudi železniški promet, ki se odvija na drugem mostu, po tehničnem pregledu pa je znova normalno steklo.

Most je prav gotovo popustil pod pritiskom narasle reke. Res pa je tudi, da je bil objekt pred nedavnim gradbeno obnovljen. Preiskava bo skušala ugotoviti, ali je bila zagražena kaka napaka oz. prekršek.

GARLASCO Pričakovane razsodbe včeraj ni bilo

PAVIA - Pričakovane razsodbe zaradi umora Chiare Poggi, za katerega je edini osumljenec njen bivši zaročenec Alberto Stasi, včeraj ni bilo. Pristojni sodnik Stefano Vitelli je namreč odločil, da so potrebne dodatne preiskave. Pod drobnogled se bo v prvi vrsti vrnil Stasijev računalnik. Toda izvedenci bodo morali skušati rešiti še nekatera vprašanja. Med temi sta še zlasti pot, ki jo 13. avgusta leta 2007 opravil Stasi, ko je odkril truplo zaročenke, ter natančnejša ugotovitev njene smrti. Poleg tega je sodnik odredil ponovno analizo hiše v kraju Garlasco, v kateri je prišlo do umora.

Spomnimo naj, da je javni tožilec zahteval za Stasija obsojbo na 30 let zapora. Njegovi branilci pa skušajo dokazati, da je bil Stasi v času umora doma, in sicer za ekranom računalnika.

GLASBENA MATICA - Občni zbor

Delovanje pogojujejo neizpolnjene obveze in finance

Predsednica Nataša Paulin je govorila o novih načrtih stoletne ustanove - Porast gojencev

Osrednja proslava ob dnevu slovenske kulture v poklon stoletnici Glasbene matice se je letos zaključila z odprtim vprašanjem o neizpolnjeni vsebini člena zaščitnega zakona o ustanovitvi avtonomne slovenske sekcije pri tržaškem konservatoriju. O tem, da je neuveljavljena pravica negativno zaznamovala zadnje desetletje ustanove, je pričalo tudi obsežno obravnavanje problema na občnem zboru nevolilnega značaja, ki se je odvijal v sredo na sedežu šole. Konservatorij se izogiba odprtemu soočenju z Glasbeno matico, katere vloge ne priznava, zato bodo člani vodstva debatirali o tej zadevi posredno na srečanjih paritetnega odbora, je pojasnila predsednica Glasbene matice Nataša Paulin, ki je obenem dodala, da za odlašanje rešitve kriv tudi nejasen položaj celotnega glasbenega šolstva v državnem merilu.

Stoletnica je za predsednico Glasbene matice čas za počastitev, a predvsem za trezno postavljanje samokritičnih in konstruktivnih vprašanj o lastni učinkovitosti in o potrebnih spremembah, na katere bo odgovorila evalvacija, ki jo bo šola izvedla v kratkem in je namenjena učnemu in neučnemu osebju ter vsem članom. Šola mora nagraditi zaupanje, katerega je deležna s strani vedno večjega števila učencev in njihovih staršev z ohranitvijo visoko kakovostnega nivoja ponudbe in z utrjevanjem lastne prepoznavnosti tudi v italijanskem okolju. Navzven pa mora nadaljno spodbujati sodelovanje s sorodnimi ustanovami, iskati propositivne partnerje, skrbeti za dobro gospodarjenje. Temo previdnega upravljanja finančnih sredstev sta poudarila tudi prisotna predsednika krovnih organizacij. Drago Štoka (SSO) je pohvalil optimizem šole, ki želi razumeti in tolmačiti tendence sodobnega časa ter je potrdil podporo njenemu delovanju. Rudi Pavšič

Tržaški konservatorij se izogiba soočenju z GM

KROMA

(SKGZ) je sporočil, da dežela ne bo podelila že tri leta zamrznjenih, izrednih sredstev, po drugi strani pa da bo javno finansiranje tudi v bodoče postopoma skromnejše zaradi recesije. SKGZ in SSO imata zato dolžnost, da opozorita slovenske ustanove na globalno stisko, ki je tokrat nepreklicno pred nami. Vsaka ustanova mora zato pripraviti svoj sanacijski načrt, da bo brez večjih posledic kljubovala znižanju sredstev.

Glasbena matica zaključuje poslovno leto 2008 z ne zaskrbljujočim primanjkljajem, ki so ga povzročile predvsem neizpolnjene finančne obveze nekaterih krajevnih oblasti in povisek stroškov za storitve, kar ni vplivalo na članarino, ki so ostale nespremenjene.

Tajniško poročilo je ob odsotnosti odgovornega Janka Bana podal ravnatelj

Glasbene matice Bogdan Kralj, ki je izpostavil zelo pozitiven podatek znatnega naraščanja števila učencev na vseh sedežih in na poseben način v Benečiji, kjer so odprli tudi novo podružnico v Bardu in so pridobili nove učilnice v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo ter z Občino Špeter. Šolo Glasbene matice trenutno obiskuje za individualni pouk 618 učencev, število zaposlenih profesorjev in honorarcev pa je ostalo nespremenjeno. Pogosti tekmovalni uspehi so samo najvidnejši aspekt kakovostnega in razvejanega učnega načrta, v katerega spadajo tudi redni interni in javni nastopi, delavnice in seminarji, ki so namenjeni tudi izobraževanju učnega kadra. Glasbena matica je ob tem soorganizatorica Festivala kitare Kras in tekmovanja Fisa...armonie ter je priredila

mednarodni simpozij o umetnosti na meji, s katerim je uradno odprla praznovanja ob stoletnici. Ustanova je letos začasno prekinila koncertno sezono, da bi lahko usmerila več energij v prirejanje izrednih, jubilejnih dogodkov.

Predsednica nadzornega odbora Martina Malalan je pohvalila šolo za odgovorno in dosledno upravljanje in je izpostavila okrnjenost neučnega osebja kot edino šibko točko. O svojem delovanju v tekoči sezoni sta poročala tudi predstavnika dveh skupin, ki delujeta pod okriljem Glasbene matice, to sta zbor Gallus, ki je od letošnje sezone deluje pod taktirko Marka Sancina in je prenovil tudi zasedbo ter odbornike, in harmonikarski orkester Synthesis 4, ki bo posnel cd ploščo ob svoji visoki, trideseti obletnici ustanovitve. (ROP)

PODTAJNIK Zaostritev kontrol za prevoznike z vzhoda

V deželi Furlaniji-julijski krajini se bodo s 1. majem še zaostrile kontrole tovornjakov iz vzhodnoevropskih držav ob njihovem vstopu v Italijo. To je napovedal podtajnik na ministrstvu za infrastrukturo in prevoze Bartolomeo Giachino včeraj na prefekturi, na kateri se je sestel s predstavnikoma vseh sil javnega reda in zastopnikov deželne uprave z deželnim odbornikom za prevoze Riccardom Riccardijem na čelu. Namen vlade je namreč preverjati, ali tuji prevozniki upoštevajo italijansko zakonodajo in prometni zakonik. Na ta način naj bi vlada zaščitila italijanske prevoznike, ki tuje obsojajo, da izvajajo neelojalno konkurenco. Giachino je to povedal na dan, ko je začel veljati t.i. odlok Matteoli z dne 3. aprila. Ta v primerjavi z evropskimi smernicami še omejuje možnost za tuje prevoznike, da opravljajo svoje delo v Italiji. Italijanski trg je namreč od včeraj odprt tudi za prevoznike s Češke, iz Estonije, Litve, Latvije, Poljske, Slovaške in iz Madžarske.

Sicer so nadzor na Fernetičih, pri Štandrežu in na Trbižu že okrepili v zadnjih mesecih, je razložil Giachino na krajšem srečanju z novinarji po končanem sestanku. V prvih treh mesecih so se namreč kontrole glede na isto obdobje lani povečale za 68 odstotkov. Teh je bilo 32 (19 lani), med kontrolami pa so pregledali skupno 150 odstotkov tovornjakov več, in sicer 834 (lani v istem obdobju 333). Kar 93 odstotkov kontrol pa so med januarjem in marcem opravili na tujih tovornjakih. S prvim majem se bo število kontrol še povečalo, je poudaril Giachino, ker hočemo prevoznikom z vzhoda dokazati, da tu kontrole obstajajo. V tem smislu ne bodo preverjali le stanja, v katerem so tovornjaki, temveč tudi dokumente in davčni domicil. Na novinarjevo vprašanje, ali namerava vlada uvesti obvezen davčni domicil v Italiji za tuje prevoznike, ki delajo v Italiji, je Giachino odgovoril, da »delamo na tem«.

Kontrole so nujne za klužbovanje krizi, ki pesti prevozniki sektor, pa tudi za jamstvo konkurence na italijanskem trgu in sploh za varnost na cestah, je še povedal Giachino in dodal, da namerava država na osnovi kontrol štiti italijanski sistem, ki v bistvu upošteva pravila.

A.G.

OBČINI DOLINA IN ZGONIK - Na predvečer 1. maja

Spoštljiv spomin na padle

Ob vaške spomenike so že včeraj položili vence predstavniki dolinske in zgoniške občinske uprave

Častna straža pred Spomeniškim parkom v Dolini (levo) in polaganje venca pred obeležjem pri Proseški postaji

KROMA

Padlih partizank in partizanov, aktivistov in sploh vseh domačinov, ki so izgubili življenje med drugo svetovno vojno, so se včeraj spomnili predstavniki občin Dolina in Zgonik.

Zgoniška delegacija z županom Mirkom Sardočem na čelu se je že v jutranjih urah poklonila padlim na proseškem pokopališču in Proseški postaji. Zvečer pa so položili vence pred spomenike in spominske plošče in Repni-

ču, Briščikih, Gabrovcu, Samatorci, Saležu in Zgoniku.

Institucionalna počastitev padlih je potekala tudi na območju dolinske občine. V Spomeniškem parku v Dolini je ob častni straži tabornic in tabornikov ter nekdanjih borcev spregovorila županja Fulvia Premolin, zapel je tudi zbor Upokojevcev iz Brega. Delegacija je nato obiskala devet spominskih obeležij v občini.

KRIŽ - Sinoči praznik osvoboditve v Domu Alberta Sirka

Janez Stanovnik: »Križani ste stali inu obstali«

Prireditev v znamenju glasbe sta organizirala SKD Vesna in domača sekcija VZPI-ANPI Evald Antončič

Križani so na predvečer praznika dela praznovali osvoboditev izpod nacifašizma. Kulturno društvo Vesna in domača sekcija VZPI-ANPI Evald Antončič sta v nabitom polnem domu Alberta Sirka priredila prijetno proslavo v znamenju glasbe. Slavnostni govornik je bil predsednik Združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik, ki je nasledil lanskega gosta Milana Kučana.

Stanovnik se je dotaknil več tem, začel in končal pa je s pohvalo Križanom in Slovencem v Italiji: »Trubar bi dejal, da ste Križani 'stali inu obstali.' Pa še: »Pomembno je, da smo obdržali pas med Karavankami in Trstom ter da še vedno tu stojimo.« Omenil je gospodarsko krizo (»odpraviti moramo pohlep in špekulante«), okolje in porazdelitev svetovnega bogastva (»naš svet je kakor vas, v kateri imajo tri družine po tri dnevne obroke, vsi ostali pa nič«). O incidentu pri Lokvi je dejal, da moramo vsem dopustiti, da se poklonijo prednikom, izkoriščati mrtve v propagandne namene pa je smrtni greh.

Prireditev, ki se je zaključila z baklado, so obogatili glasbeniki. Kraški ovčarji so igrali priredbe partizanskih pesmi, učenci OŠ Alberta Sirka so zapeli pesmi Moja vas, Domovina naša, Otroci enega sveta, pa tudi Jutri gremo v napad, ki je z refrenom »Mi gremo, gremo, s puško na rami, v napad (...« za malčke še preveč udarniška. Spored sta dopolnila moški zbor Vesna in trio flaut Glasbene matice iz razreda Tamare Tretjak. (af)

Janez Stanovnik se rokuje z Miroslavom Košuto

KROMA

PRAZNIK DELA Danes prvomajski shodi in sprevodi

Pod geslom Delo združuje v solidarnosti prirejajo danes sindikati Cgil, Cisl in Uil tradicionalne prvomajske shode v Trstu, Nabrežini in v Miljah. Sprevodi in shodi bodo ob običajnih urah na že ustaljenih mestih, letos pa bodo še zlasti posvečeni boju proti krizi, za zaščito delovnih mest in dohodkov ter za nov gospodarski razvoj. Glavni shod na Velikem trgu bo ob 10.30 po sprevodu, ki bo krenil s šentjakobskega trga ob 9. uri. Zbirališče za upokojece bo ob 9.15 na Trgu Garibaldi. V imenu Cgil, Cisl in Uil bo govoril Sincovich, v slovenščini pa bo posegla sindikalistka Cisl Betty Rebula. V Nabrežini bo na glavnem trgu ob 11. uri posegel Igor Castellani iz sindikata Cgil. Zbirališče bo ob 9.45 na trgu v Križu, od koder bo sprevod krenil ob 10.15. V Miljah bo zbirališče ob 10. uri na območju Giardini Europa, na Marco-nijevem trgu pa bo ob 11. uri govoril Giorgio Feroce iz sindikata Uil.

OPČINE - Pred osrednjim vaškim spomenikom

Mladi obrazi za zimzelene ideale

Svečanost sta priredila krajevna sekcija borčevske organizacije VZPI-ANPI in SKD Tabor - Prirčen nastop domačih šolarjev

Domačinke in domačine pred spomenikom v sredo zvečer nagovorila Neva Lupinc

KROMA

29. aprila, na dan, ko so se pred štiriinšestdesetimi leti začeli boji za osvoboditev Opčin (in posledično Trsta), se je pred vaškim spomenikom na Dunajski ulici zbrala množica domačinov. Med njimi je bilo veliko mladih obrazov, predvsem otrok, ki obiskujejo vaško osnovno šolo Franceta Bevka: padlim so se poklonili z recitacijami in petjem (šolski zborček je vodila Ana Palčič).

Tradicionalno svečanost sta priredila domače kulturno društvo Tabor in sekcija VZPI-ANPI Opčine, Bani, Ferlugi in Piščanci. Priložnostna misel je bila tokrat zaupana mladi domači zdravnici Nevi Lupinc, ki je med drugim poudarila potrebo po prenašanju vrednot odgovornosti na najmlajše. Živih prič je namreč vse manj, tiste vrednote pa ne smejo v pozabo.

Udeleženci so se nato v sprevodu podali v Prosvetni dom, kjer je sledilo predvajanje dokumentarca o fašističnem taborišču na Rabu, v katerem je izgubilo življenje tudi veliko Slovencev.

Pobude SKP za 1. maj

V ljudskem domu G. Canciani v Podlonjerju (Ul. Masaccio št. 24) se bo danes praznovanje začelo ob 13. uri s tradicionalnim prvomajskim kosilom in nadaljevalo do poznega večera. Ob 18.30 bosta pozdrav prinesla pokrajinska tajnika SIK in SKP-EL Giuliana Zagabria in Igor Kocijančič, večer pa se bo nadaljeval ob zvokih glasbene skupine Le Mitiche Pirie. Na Opčinah (dvorišče Prosvetnega doma, Ul. del Ricreatorio št. 1) bo praznik trajal ves konec tedna z bogatim in razvejanim programom. Danes bodo kioske odprli ob 14. uri. Ob 17. uri bosta govorila Francesca Scarpato (SIK) in Iztok Furlanič (SKP), nato bo na sporedu koncert TPPZ Pinco Tomažič. Za glasbo bosta zvečer poskrbeli skupini Mladi Kraški Muzikanti in Kraški Ovčarji. Jutri bodo kioske odprli ob 18. uri. Ob 20. uri bo nastop AŠD Cheerdance Millenium, večer bo nato popestril ansambel Alter Ego. V nedeljo bodo kioske odprli ob 16. uri. Ob 17. uri bo nastopila trebenska godba na pihala Viktor Parma. Vsak dan so na sporedu tudi javna srečanja in predvajanje filmov.

VZPI - Za Abruce Nabirka knjig in potrebščin za šolsko mladino

Po tragični potresni ujmi, ki je prizadela prebivalce Abrucev, želi deželno Vzpi-Anpi sodelovati pri pobudi, ki želi nekoliko omiliti bolečino hudo prizadetih prebivalcev. Pomislili so na otroke, ki so doživeli trpko preizkušnjo in zato potrebujejo veliko podpore in pomoči, da lahko spet normalno zaživijo v vsakdanju. Z uvedbo rednega pouka bo vsak učenec potreboval šolske potrebščine. Pokrajinski Vzpi-Anpi vabi zato vse knjigarne in papirnice tržaške pokrajine, naj darujejo knjige in šolske potrebščine za šoloobvezno mladino iz Abrucev. Za obliko dostave šolskega materiala se bodo dogovorili s tamkajšnjo šolsko upravo, pobudo pa nameravajo izvesti v enem mesecu.

Predlog je koristen, zato vabijo lastnike knjigarn in papirnic, da se za podrobne informacije oglasijo na sedežu pokrajinskega odbora Vzpi-Anpi v Ul. Crispi 3, ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. ure oz. naj pokličejo na tel. 040/ 661088 ali naj pišejo na anpits@alice.it.

POLICIJA - Pred dnevi pripravili še tri mlade člane tolpe, skupaj jih je v raznih zaporih šest

Kradli so tudi na Krasu

Preiskava se je začela s februarjskim zasledovanjem od Sesljana do Tržiča - Ponoči vlamljali v hiše in odnašali denar, zlatnino, računalnike ter fotografske aparate

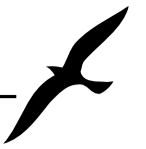
V poldrugem mesecu je mobilni oddelek tržaške policije prijel sedem mladih albanskih državljanov, več njihovih rojakov pa kazensko ovadil. S tem je policija v bistvu onesposobila tolpo, ki naj bi bila odgovorna za nekaj sto nočnih tatvin na širšem območju od Lombardije do naše dežele. Tatovi, ki so stari od 18 do 30 let, so občasno obiskovali tudi tržaški Kras, burna februarjska noč, ki je potekala med Opčinami, Šempolajem in Sesljanom ter se zatem nadaljevala v Tržiču, pa je za skupino kriminalcev predstavljala začetek konca.

V noči med 11. in 12. februarjem so tatovi po podatkih policije in karabinerjev okradla kakih osem hiš, po eno na Opčinah (v Narodni ulici) in v Šempolaju, ostale v Sesljanu in okolici. Uporabljali so vedno isto tehniko: s svedom so preluknjali okenski okvir in z železno

žico premaknili notranjo kljuko. Iz hiš so odnesli vse, kar so našli: denar, zlatnino, računalnike, fotografske aparate in drugo. Toda tisto noč so sile javnega reda pozorno nadzorovale območje devinsko-nabrežinske občine, saj so bile tatvine pogoste. Policijska patrulja je tudi s pomočjo pozivov nekaterih domačinov opazila sumljiv avtomobil bmw, ki je vozil skozi Sesljan. Vozilo se ni ustavilo in prišlo je do slikovitega zasledovanja, ki se je končalo v Tržiču. Tatovi so ukraden bmw s plenom vred zapustili v Ul. Vigne in se razbežali, enega je policija prijel. Šlo je za 20-letnega albanskega državljana E. M.

Preiskava se je stopnjevala, na osnovi zbrane gradiva so izsledili ostale člane tolpe, ki je bila posebno dejavna v Venetu in Lombardiji. 27. februarja so policisti v Trevisu aretirali dva albanska državljana (30-

letnega A. M. in 28-letnega B. R.), hišne preiskave pa so v naslednjih dneh opravili v Milanu, Vareseju, Vicenzi in Mestrah. Tolpa je imela v severni Italijana razpolago več stanovanj, v njih je skrivala ukradene računalnike, zlatnino, dragocene ure, bankovce ipd. Zadnje dejanje je bilo na vrsti v torek, 28. aprila. V San Donaju so policisti odvzeli prostost štirim članom tolpe: E. K., E. H in K. K. (prva dva sta stara 24 let, tretji pa 18) so osumljeni prikrivanja ukradenega blaga, njihovega rojaka pa so pripravili, ker ni spoštoval naloga za izgon iz države. V stanovanju so našli vlomilsko orodje in ključ ukradenega avtomobila alfa romeo brera. Pri mobilnem oddelku so pojasnili, da so se tatovi le občasno odpravljali do Trsta, del ukradenega blaga pa so že poslali v Albanijo. Preiskave je v bistvu konec.

ŠTEVERJAN - Osrednji dogodek danes na prireditvenem prostoru Briškega griča na Bukovju

S prihodom pohodnikov se začenja Prvomajsko slavlje

Ob Maranu in Mermolji tudi Ingrid Komjanc in Debora Seracchiani - V Rupji soočenje med kandidatom - Shod v Opatjem selu

OB PRVEM MAJU Shod za delo in pravice

Danes v Gradišču

V Gradišču bo danes potekal osrednji prvomajski shod v goriški pokrajini, ki bo posvečen spoštovanju pravic in dostojanstva delavcev, prizadevanju za večjo varnost in skrbi za varovanje okolja. Sprevod kot običajno prirejajo sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, pričel pa se bo ob 9.30 na drevoredu Trieste, ob hišni številki 153. Udeleženci se bodo odpravili na obhod mestnih ulic ob 10. uri, ob 10.30 pa bo na trgu Unità shod z govori sindikalnih predstavnikov. Osrednji govornik bo državni tajnik sindikata UIL Romano Bellissima. Shod naj bi se zaključil okrog poldne.

Včeraj je goriški župan Ettore Romoli sprejel pokrajinske predsednike sindikatov CGIL, CISL in UIL, s katerimi se je pogovoril o gospodarski krizi in o njenem reševanju. Sogovorniki so soglašali, da je za izhod iz težav potrebno sodelovanje sindikatov, delavcev, javnih upraviteljev in delodajalcev.

S prihodom pohodnikov, ki so se že navsezgodaj s Trstelja odpravili na pot mimo partizanskih spomenikov, se bo danes v Števerjanu začelo tradicionalno Prvomajsko slavlje, ki ga prireja kulturno društvo Briški grič. Praznovanje bo potekalo na prireditvenem prostoru na Bukovju ob podpori SKGZ-ja in ZSKD-ja ter pod pokroviteljstvom občine Števerjan. Osrednji kulturni dogodek bo danes ob 17. uri, ko bosta zbrane ljudi nagovorila Alessandro Maran in Ace Mermolja; prisotna bo tudi kandidatka Demokratske stranke za evropski parlament Debora Seracchiani, besedo pa bodo dali tudi županski kandidatini Občinske enotnosti, Ingrid Komjanc. Sledila bosta nastop plesne skupine Metulj iz Pirana, in ples z ansamblom Modri val iz Koprca.

Na Bukovju se bo praznično vzdušje nadaljevalo tudi jutri, ko bo nastopila skupina Kočani orkestar iz Makedonije. V Balkan fest z začetkom ob 20. uri bosta uvedli domači rock skupini Live Killers in Grinders. V nedeljo, 3. maja, bo na vrsti športno-rekreacijsko pobuda Spoznavajmo Brda. Pohodniki in ljubitelji hoje se bodo lahko sprostili na pohodu med Števerjanom in Medano po progi, ki se vije med griči in stezami; po lanskem uspehu prve izvedbe bodo organizirali tudi BrdAut, orientacijsko vožnjo z avtomobili po Brdih. Informacije o BrdAutu so na razpolago pri Tamari Mizerit (tel. 334-2294517).

V Rupji bo danes drugo dejanje Praznika fitalje, ki se je pričel prejšnji konec tedna. Ob 16.30 bo nastopil mešani pevski zbor A. Klančič iz Mirna, nakar se bo časnica Erika Jazbar pogovarjala s kandidatom za mesto župana sovodenjske občine, in sicer z Alenko Florenin in z Walterjem Devetakom. Sledil bo nastop dramske skupine prosvetnega društva Štandrež in ples z ansamblom Happy Day.

Tradicionalni praznik v organizaciji Zveze svobodnih sindikatov Slovenije bo danes ob 15. uri v Opatjem selu, kjer od leta 1972 vzdržujejo tradicijo prvomajskih srečanj, ob tem pa vseskozi gojijo pristanke odnose z zamejskimi Slovenci in nasploh s sosednjimi italijanskimi kraji in organizacijami. Gost letošnjega srečanja bo izvršni sekretar ZSSS Pavle Vrhovc, v kulturnem programu bodo sodelovali Goriški pihalni orkester, solistka Tatjana Mihelj, humorist Purger in ansambla Arena in Ideja. (nn)

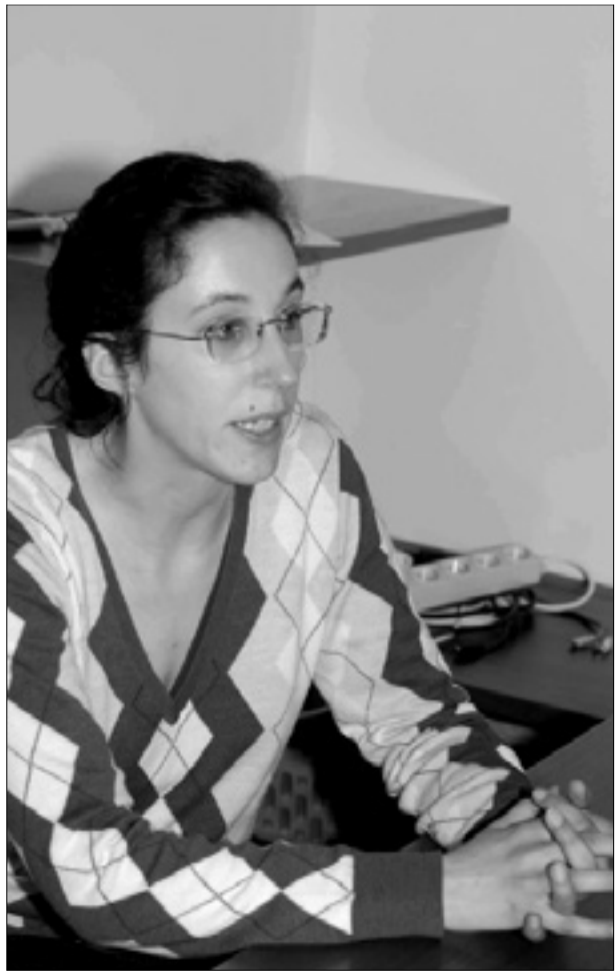
V številnih krajih Goriške je sinoči zaživel običaj postavljanja mlajev. Fantje in možje so se odpravili v gozd, kjer so izbrali najvišje drevo, ga podrli in prinesli v vas, kjer so ga okrasili, kot velevala tradicija. Ponekod so drevesa olupili, drugod so nanje obesili vence in jih olupili z zelenjem.

Že nekaj let postavljajo mlaj tudi v goriškem Dijaškem domu Simon Gregorčič. Skupina gojencev in vzgojitelj se je včeraj popoldne odpravila po mlaj, na ramenih so ga prinesli do doma v Svetogorski ulici v Gorici in postavili sredi dvorišča.

BUMBACA

GORICA - Dijaški dom in Slovik ponujata občolski program za dijake višjih srednjih šol

Ekstra za širjenje obzorij

Start v letu 2009-2010 za dijake prvih letnikov - Ker gre za prvo, poskusno izvedbo, bo število prostih vpisnih mest zelo omejeno

Matejka Grgič (levo) in Kristina Knez (zgoraj) na predstavitvi novega Slovikovega programa

BUMBACA

Na sredinem informativnem srečanju s starši in pedagogi, ki je potekalo v Tumovi dvorani KB centra v Gorici, sta dve pomembni slovenski izobraževalni instituciji v Italiji, Dijaški dom Simona Gregorčiča in Slovenski izobraževalni konzorcij (Slovik), predstavila nov skupni izobraževalni program, imenovan Ekstra.

Program bo poskusno startal v letu 2009-2010, namenjen pa bo dijakom višjih srednjih šol v Italiji, predvsem seveda v Gorici, saj se bodo prav tu izvajale vse dejavnosti, ki so predvidene po programu. V prihodnjem šolskem letu se bodo v program lahko vključili dijaki prvih letnikov višjih srednjih šol; ker gre za prvo, poskusno izvedbo, bo število prostih vpisnih mest zelo

omejeno. Razpis z natančno navedenimi vpisnimi pogoji, načinom prijave in drugimi informacijami bo objavljen do konca meseca maja, vpisovanje pa bo zaključeno do konca junija.

Ekstra je občolski program, ki dijakom ponuja možnost popoldanskega učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. »Gre za nadaljevanje programov, ki jih že izvaja Dijaški dom,« je povedala ravnateljica Kristina Knez, »a tudi za nadgradnjo teh programov, saj se potrebe mladostnikov, ki prestopijo prag višje srednje šole, bistveno razlikujejo od potreb nižje- in osnovnošolcev. Program Ekstra ne bo alternativna šolska izobrazba, pač pa bo šolsko izobrazbo dopol-

njeval s ponudbo drugačnih možnosti izobraževanja, širjenja obzorij in osebnostne rasti«.

Dijaki, ki se bodo odločili za vključitev v program, bodo lahko med šolskim letom od ponedeljka do petka po pouku obedovali v Dijaškem domu, nato pa se bodo s kombijem zapeljali do novih prostorov Slovika v KB centru v Gorici, kjer bodo ob pomoči tutorjev študirali, opravljali domače delo in se dodatno posvečali temam, ki jih zanimajo. Program ne izključuje možnosti, da se dijaki udeležujejo tudi drugih popoldanskih dejavnosti; v samem KB centru sta locirani Feiglava knjižnica in Glasbena matica, nedaleč stran pa še druge ustanove, ki nudijo možnost izobraževanja in rekreacije. Po želji dijakov in njihovih staršev lahko tudi organizatorji programa Ekstra poskrbijo za izvedbo jezikovnih tečajev, delavnic in krožkov. V sam program so že vključeni trije taki sicer kraji tečajji, ki bodo potekali predvidoma ob petkih pozno popoldne - to so tečajji slovenščine, angleščine in računalništva. Slovik in Dijaški dom razmišljata tudi o možnosti organizacije dejavnosti pred začetkom šolskega leta, v mesecu septembru, ko se bodo dijaki pripravljajo na nelahek prehod iz nižje na višjo srednjo šolo.

»Dijake bomo stalno spremljali, hkrati pa jim tudi omogočili dokajšnjo stopnjo prostosti, kot je pač primerno za njihovo starost in odgovornost. Ekstra ne bo varstvena ustanova in niti avtomat za instrukcije po ugodni ceni. Naš namen je mladostniku in njegovim staršem pomagati pri razvijanju celovite osebnosti, kar seveda vključuje tudi možnost preživljanja prostega časa v varnem okolju in nudenja pomoči ob učenju, a ne samo to. Enako pomembni faktorji so vključitev v skupino vrstnikov, ki imajo podobne želje in potrebe, delo v spodbudnem okolju, kontakt z mladimi, a strokovno usposobljenimi tutorji, usmerjanje ob izbiiri univerzitetnega študija in drugi dejavniki,« je dodala Matejka Grgič, znanstvena direktorica Slovika.

Dijaški dom in Slovik bosta vse informacije sproti objavljala na svojih spletnih straneh www.dijaskidom.it in www.slovik.org, informativno gradivo, razpisi in ostala dokumentacija pa bo na razpolago tudi na sedežih obeh ustanov.

GORICA - Slovik Žižkovo predavanje tudi v knjigi

SLAVOJ ŽIŽEK

Slovik je izdal knjigo, v kateri je objavljeno predavanje Kaj se zgodi, ko pade meja: film in ideologija, ki ga je imel Slavoj Žižek v Kulturnem domu v Gorici 20. novembra lani, ko je bil gost Slovika in združenja Exborder. Predstavitev knjige, ki jo Slovik prireja v sodelovanju s knjižnico Damirja Feigla, bo v ponedeljek, 4. maja, ob 18. uri v čitalnici Feiglave knjižnice v Gorici. Predstavil jo bo Grega Repovž, glavni urednik slovenskega tednika Mladina.

Po lanskem dogodku, ki je doživel izjemen odmev, so se pri Sloviku odločili, da besedilo tudi natisnejo. S tem želijo besedam Žižka nuditi domičil, ki je trajnejši od spomina slušateljev. Tisti, ki so Žižku prislunili, bodo imeli tako ponovno možnost, da se zamislijo ob njegovih besedah, da sledijo njegovemu zdaj ironičnemu, zdaj trpkemu, a vedno pronicljivemu razmišljanju. Tisti, ki pa se takratnega predavanja niso mogli udeležiti, se bodo lahko seznanili z njegovimi mislimi in kritikami. Na straneh publikacije, ki sta jo uredili Nataša Pelko in Matejka Grgič, je objavljeno celotno predavanje z vprašanji občinstva; fotografije je prispeval Boris Princič.

Obvestilo izletnikom Primorskega dnevnika

Izletnike, ki so se prijavili na potovanje našega dnevnika, in sicer v Španijo in Alzacijo, obveščamo, da lahko poravnajo zadnji obrok in prevzamejo potrebne dokumente v torek, 5. maja, med 9. in 13. uro v prostorih Kulturnega doma, v ulici Brass 20 v Gorici.

V Tržiču zavrnili pogodbo

Delavci tržiške ladjedelnice Fincantieri, vpisani v sindikat FIM, so zavrnili delovno pogodbo, ki jo je na državni ravni podpisala njihova sindikalna organizacija. »224 tržiških delavcev iz vrst sindikata FIM je namreč volilo proti, za pa samo 11,« je pojasnil državni tajnik sindikata FIM Giorgio Cremaschi in poudarja, da je to dokaz popolnega nestrinjanja s podpisano pogodbo. Cremaschiu odgovarja državni tajnik FIM Bruno Vitale in poudarja, da je na državni ravni pogodbo podlgo 1.427 oz. 83 odstotkov članov sindikata, proti jih je volilo 376 oz. 32 odstotkov.

Paolo Ferrero v Gorici

Državni tajnik SKP Paolo Ferrero bo v ponedeljek, 4. maja, ob 18. uri v pokrajinski sejni dvorani v Gorici odprl volilno kampanjo za evropske volitve Antikapitalistične in komunistične liste. Prisoten bo tudi deželni svetnik Igor Kocijančič, sicer kandidat za evropske volitve iz dežele FJK skupaj s Sergiom Minutilom in Pio Covre.

Z brco ga je podrl na tla

V sredo zvečer je mlajši moški v parku pri avtobusni postaji v Novi Gorici pričakal moškega in ga z brco v obraz podrl na tla. Pri tem ga je lažje poškodoval. Iz žepa mu je ukradel denarnico in nato skozi park pobegnil proti centru mesta. Predržež ni imel prav veliko sreče s plenom. Med begom je pogledal v denarnico, in ker v njej ni bilo denarja, jo je odvrnil v bližini. Policisti za storilcem še poizvedujejo. (nn)

V Medeji zemlja iz fojbe

Na spomeniku Ara Pacis v Medji bo 17. maja slovesnost, med katero bodo žaro napolnili z zemljo iz nekaterih fojbe, ki se danes nahajajo v Sloveniji in na Hrvaškem. Ceremonija prirejajo združenja ezulov.

GORICA - Predstavili knjigo Cena domoljubja angleškega časnika Johna Earla

Poročila angleških misij ključ za razumevanje zgodovine

V ospredju zapleteni odnosi med brigado Osoppo, garibaldinci in IX. korpusom

Marina Rossi in John Earle (levo), udeleženci knjižne predstavitve z Luigijem Pichom v prvi vrsti (desno)

BUMBACA

Mladim Primorcem, ki so jih med drugo svetovno vojno Angleži izurili za radiotelefrafiste in saboterje ter jih s padali spustili na slovensko ozemlje, je posvečena knjiga »Il prezzo del patriottismo« (Cena domoljubja); napisal jo je angleški časnika in nekdanji član britanske misije v Jugoslaviji John Earle, po raznih predstavitvah v Trstu in drugih krajih pa so jo v sredo predstavili v knjigarni LEG v Gorici. Uvodoma je spregovoril novinar Ivo Jevnik, medtem ko je vsebino knjige predstavila zgodovinarica Marina Rossi. Posebno pozornost je namenila poglavju, ki jih Earlova knjiga posveča odnosom med brigadama Osoppo in Garibaldi, britanskim misijam na območju Benečije ter sodelovanju in sporom med italijanskimi partizani in slovenskim IX. korpusom. Ker sta bila na predstavitvi prisotna bivša garibaldinca Silvino Poletto - Benvenuto in Luigi Pich - Giulio, je na dan prišlo

več zanimivih podatkov o prehodu brigade Garibaldi pod poveljstvo IX. korpusa in o delovanju angleških misij, ki so vzdrževale stike med brigadama Osoppo in Garibaldi in slovenskim partizanskim gibanjem.

»Earle nam v svoji knjigi med drugim predstavlja različne cilje, ki sta jih imeli brigadi Osoppo in Garibaldi; v slednji je bila močna komunistična komponenta, ki se je borila za drugačno družbeno ureditev. Če to upoštevamo, lahko bolje razumemo, zakaj so garibaldinci prešli pod IX. korpus,« je povedala Rossijeva in pojasnila, da so Angleži skušali nadzorovati garibaldince, vendar so se ti vseeno odločili za prehod pod IX. korpus in zatem imeli več težav zaradi hladnega sprejema. Slovenski partizani so namreč začetno gledali z nezaupanjem na italijanske soborce, po raznih skupnih bitkah pa so vendarle začeli ceniti pogum garibaldincev.

Med razpravo je o odnosih med slovenskimi in italijanskimi borci spregovoril Pich. Povedal je, da je bil v letih 1943 in 1944 v stiku s pripadniki angleških misij, o katerih je v knjigi pisal Earle, dalje pa je spregovoril o veliki nemški ofenzivi na območju Benečije. Od 26. do 28. septembra leta 1944 je 32.000 Nemcev napadlo italijanske partizanske položaje. V hudih bojih je izkrmela brigada Osoppo, hude izgube pa so imeli tudi Garibaldinci, medtem ko se je IX. korpus pravočasno umaknil. »Slovenski bataljoni so se odločili za umik, ne da bi nas o tem obvestili. V bojih z Nemci je zatem padla polovica borcev brigade Osoppo in Garibaldi,« je pojasnil Pich. Po ofenzivi je naraslo nezaupanje med brigadama Osoppo in Garibaldi; trud pripadnikov angleških misij, da bi italijanski brigadi še naprej sodelovali in se združili, je bil zaman, saj je nekaj tednov kasneje brigada Garibaldi prešla pod poveljstvo IX. korpusa. Kot je v knjigi zapisal Earle, je od julija leta 1944 v okviru IX. korpusa delovala sovjetska misija, ki se je zavzemala za sodelovanje med slovenskimi borci in garibaldinci, vodil pa jo je polkovnik Ivan Petrovič Ribacenko. Njega sta se med predstavitvijo knjige spominjala tako Pich kot Poletto; slednji je

spregovoril tudi o Cvetku Šuligoju, ki ga je po vojni spoznal tudi Earle. »Šuligoj je bil med štirimi še živječimi primorskimi padalci, s katerimi sem prišel v stik po letu 1993, ko me je na proslavi ob 50. obletnici Partizanskega dnevnika nagovoril Ivo Božič, ravno tako bivši padalec,« je v sredo povedal Earle, medtem ko je Poletto pojasnil, da je Šuligoj - umrl je leta 2001 - v Gorici upravljal drogerijo. »Ko se je Šuligoj leta 1945 vrnil v Gorico, so mu svetovali, da naj odide drugam, saj ga je iskala OZNA. Dolga leta ni hotel imeti odnosov z goriškimi Slovenci, kasneje pa se je s posredovanjem Ladija Dornika le približal zvezi VZPI-ANPI,« je povedal Poletto, predstavitev knjige pa je sklenil njen avtor Earle. »Poročila, ki so jih iz naših krajev pošiljali v London pripadniki angleških misij, so bila poglaviti vir mogočega raziskovalnega dela,« je razložil Earle in ravno poročila angleških misij so pomemben ključ za razumevanje krajevne zgodovine. Poročanje angleških častnikov je bilo namreč, kar se da objektivno, saj so s svojimi dopisi pošiljali v Anglijo informacije, ki so bile strateškega pomena za nadaljevanje vojne in za vzdrževanje stikov tako z italijanskim odporištvom kot s slovenskim narodnoosvobodilnim gibanjem. Earle je predstavitev zaključil s prepričanjem, da je treba marsikateri medvojni in povojni dogodek še raziskati in razčistiti. To velja tako za usodo primorskih padalcev in sploh domoljubov, ki so bili v povojnem obdobju likvidirani od novih jugoslovanskih oblasti, kot tudi za zapletene odnose med brigadama Osoppo in Garibaldi. (dr)

GRADEŽ - Danes se začenja nova turistična sezona

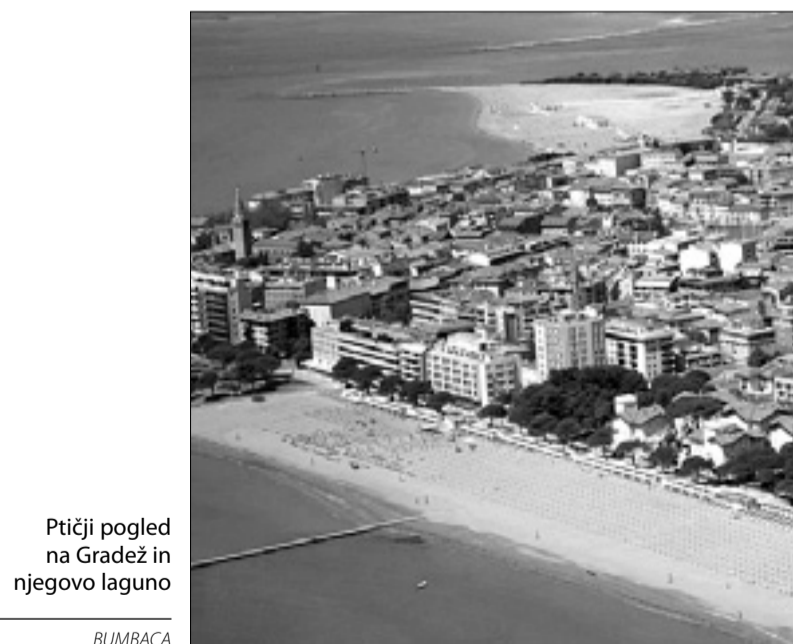
Kopališča odpirajo vrata

V družbi GIT obljublajo čiste plaže, poceni storitve in zvrhano mero gostoljubnosti

GORICA Konferenco o zdravstvu bo uvedel Frattini

Mednarodne konference na temo meja in javnega zdravstva, ki jo inštitut za mednarodno sociologijo ISIG ter Ekonomski in socialni svet Združenih narodov (ECOSOC) prirejata 15. in 16. maja v deželnem avditoriju v Gorici, se bo udeležil italijanski zunanji minister Franco Frattini. Njegov poseg je napovedan za prvi dan posvetovanja, ki se bo zaključilo dan kasneje, ko bo v Gorico prišel podtajnik na ministrstvu za zdravje, Ferruccio Fazio. Poleg njiju so napovedani visoki predstavniki Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) iz Južne in Severne Amerike, Evrope, Azije in Afrike, ter predsednica ECOSOC-a Sylvie Lucas.

Posebna pozornost bo namenjena »prašičji« gripi, ki je na pohodu in vzbuja preplah. Pojav okužbe spremlja ravno podtajnik Fazio, ki ga je za to poverila italijanska vlada. Zaključni dokument konference bo predložen skupščini ECOSOC-a, ki bo potekala junija v New Yorku.

Ptičji pogled na Gradež in njegovo laguno

BUMBACA

Prvega maja se v Gradežu tradicionalno začenja turistična sezona, in to od leta 1892, ko so v mestu ob laguni uredili prva kopališča. Danes ob 17. uri bodo zato slovesno prerezali trak pred osrednjim vvhodom na plažo, kjer bodo prisotni županja Silvana Olivotto ter drugi krajevni in deželni upravitelji. Iz družbe GIT, ki upravlja osrednjo gradeško kopališče, zagotavljajo, da bodo letos namenili posebno skrb čistoči svojih plaž in da svojih storitev ne bodo podražili; seveda gostom obljublajo tudi zvrhano mero gostoljubnosti, ki jo domači in tuji turisti še kako cenijo. Iz družbe GIT hkrati opozarjajo, da je morje pred Gradežem čisto, zato pa na gradeških plažah že desetnajst let zaporedoma plapolava zastava, ki jo podeljuje Evropska unija. Da bi turiste zadržali čez vse leto, v Gradežu pripravljajo načrt za uresničitev novega terminalnega kompleksa, za gradnjo katerega bodo od dežele prejeli 13,5 milijonov evrov.

GORICA - Za Vittoria Pintarja

Potrjena osemletna zaporna kazen

Kasacijsko sodišče je včeraj dopoldne potrdilo osem letno zaporno kazen za 77-letnega Goričana Vittoria Pintarja, na katero je bil obsojen zaradi umora 69-letne žene Ludmille Succi. Do umora je prišlo 21. julija leta 2006. Moške je takrat s 25-centimetskimi kuhinjskim nožem na smrt zabodel 69-letno ženo v njenem domu v ulici Grossi v Gorici. Ženska je bila pri priči mrtva. V preiskavi je bilo ugotovljeno, da so bili prepiri med njima pogosti, za Pintarja pa je obup zaradi ženinih duševnih motenj postal neznošen. Po kravatem dogodku se je Pintar zatekel v gasilsko kasarno, ki je le nekaj sto metrov stran oddaljena od njegovega doma, tu pa je povsem miren pričakal na prihod policistov, ki so ga zatem aretirali.

Med prvostopenjsko obravnavo je goriški sodnik upošteval psihiatrovo oceno, da Pintar ni bil povsem razsoden. Zato je priznal olajševalne

NOVA GORICA

Izhod iz krize nosilna tema

V okviru priprav na dvanajsti kongres Zveze za Primorsko (ZZP), ki bo 30. maja v Postojni, se je v Novi Gorici sestal tudi gospodarski forum ZZP ter analiziral gospodarsko in finančno krizo s poudarkom na njenih posledicah na Primorskem ter predlagal, naj bodo gospodarske razmere in iskanje rešitev za izhod iz krize nosilna tema tokratnega kongresa.

Forum je sprejel tudi več ugotovitev, zaključkov in predlogov. Tako predlagajo, naj slovenski ekonomisti analizirajo in ugotovijo odpornost centraliziranega oziroma decentraliziranega gospodarskega sistema na krizo, saj so prepričani, da je kriza večja v sorazmerju s koncentracijo, slovenski sistem pa je po njihovem mnenju izrazito centraliziran. Verjamejo v to, da je za Slovenijo z majhnim in občutljivim gospodarstvom edini primeren disperzni model z veliko razvojnimi poli. Izrazili so tudi pomen nacionalnega interesa, ki ima v javnosti sicer negativni predznak, ker se ga povezuje s »tadjuni«, vseeno pa se zavzemajo za to, da ostane čim več lastnine v slovenskih rokah. To prepričanje jim utrujejo aktualne razmere od prikritega protekcionizma posameznih držav EU, zapiranja tovarn in obratov v Sloveniji do neobdavljenega odliva dobička, so ugotavljali. Forum tudi obžaluje in obsoja, da se je v preteklosti omožilo, da so se »tadjuni« polastili zelo pomembnega in strateškega dela slovenskega gospodarstva. Prepričani so, da brez sodelovanja KAD in SOD ter državnih bank to ne bi bilo mogoče. Zagovarjajo stališče, naj državne banke ob zapadlosti glavnice takih kreditov le-te spremenijo v lastniške deleže, nato pa počakajo s prodajo na ugodnejše razmere in medtem poiščejo tak model, da se ti deleži prodajo, če je le mogoče slovenskim lastnikom.

Forum tudi ugotavlja, da so v zadnjih letih lastniški deleži v ključnih podjetjih Primorske prešli v roke lastnikom v tujini oziroma izven Primorske. Z menedžerji od drugod so bile zamenjane številne uprave, kar naj bi negativno vplivalo na poslovanje teh podjetij. Mnoge je to pripeljalo na rob preživetja oziroma do stečaja, zato predlagajo, da se za člane uprav v bodoče kadruje predvsem domače strokovnjake, ki bodo živeli in dihali za podjetje in tudi lokalno skupnost. Pozdravljajo pa razvojne programe številnih primorskih občin, ki uspešno gradijo podjetniško-poslovne cone in pri tem uspešno črpajo evropska sredstva ter nove investitorje vabijo s spodbudami in ugodnostmi in so prepričani, da je to vsakakor ena od pomembnih oblik premaganja krize in novega razvojnega zagona Primorske. (nn)

Žive! 1. maj!

Gostilna "Dvor,"

PINTAR DANICA
Grajska 5, Števerjan
Tel. 0481.884035

ZAPRTO OB PONEDELJKIH IN CETRTKIH

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES
E. ČUK
GEFARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA
Trg Cavour 9, Tel. 0481 535019

GRADBENO PODJETJE

KOSIČ GIOVANNI

35 let delovanja
DOBERDOB, Ul. Marconi 3, tel. 0481/78012

AWS

GORICA
mail: aws.it@tin.it

JESTVINE PETER POVŠIČ

Tutti MARKET

Ulica Trieste 261 - Gorica

AGRITURIZEM

Kovac

DOBERDOB

ZA CERKVIJO

Tel. 0481 78125

www.kovac.it - info@kovac.it

OKUSNA IN ZDRAVA HRANA

Odperto ob petkih, sobotah,
nedeljah in praznikih

avtodelavnica
avtoličarstvo
vulkanizerstvo

BASTIANI SERGIO

DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

Agraria

N. & M. Zavadlav

semena, sadike in vsi
pripomočki za vrtnarstvo
krma in oprema za domače živali
Gorica

ul. Trieste 18, Tel. 0481.520898

G

tiskarna
grafica goriziana

34170 gorica • ul. a. gregorčič, 18 • tel. 0481 22116
fax 0481 22079 • e-mail: info@graficagoriziana.com

www.graficagoriziana.com

Vesele prvomajske praznike

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ

Gorica, ulica Carducci 49, Tel. 0481.535657, www.suligoj.com

MARIO

MUCCI

PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA
MARIO MUCCI & C. s.n.c.

Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA

Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657

info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134

Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE - KOVAŠKI IZDELKI

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Rajmund
ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 • Faks 0481/21987 • barbara@tabaj.191.it

GOTOUR

www.gotourviaggi.it

Potovanja - letalske karte
izleti - posebne ponudbe

ul. Sauro 12 - GORICA
tel. 0481.531213 • faks 0481.531180
e-mail: gotour@gotourviaggi.it

NARDIN G. FORST

Ulica Svetega Mihaela 324
Tel. 0481.21065, Faks 0481.522410

Bar Kubik
Gorica
Korzo Verdi 53
bar
kavarna
aperitivi
prigrizki
hladne jedi

GRADBENO PODJETJE
DEVETAK IZTOK
& C. S.A.S.

DOBERDOB
Ul. Prešeren 8 - Poljane
Tel. (0481) 78116

mark

MEDICAL SUPPLIES GROUP

MARK S.r.l.

Ulica San Michele 334
34170 GORICA

Tel.: +39 0481 21711

Faks: +39 0481 20719

E-mail: info@mark-medical.com

www.mark-medical.com

Lo Nanda
"Deveta" 1870

VRH SVETEGA MIHAELA
Tel. 0481.882488
www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE
DOMAČE ZEMLJE

in apražični oddeli na Hrani
Vesele prvomajske praznike

KOSIČ GORICA

TRGOVINA
OBUTVE
Raštel 5

VSE ZA SPORT
Raštel 19
Raštel 8

KIDS
Otroška
oblačila in obutev
Ul. Oberdan 9

GEOX
SHOP
Ulica
Oberdan 7

imsa

GLASS GLOBAL SYSTEM

www.imsa.it

AVTOLIČARSTVO
GAJOTTO B. & PODGORNICH D. & MARCO
UL. TRIVIGIANO 15
ŠTANDREŽ
0481 / 21366

Živel 1. maj

Hotel Restauracija
Sonia S.r.l.
 Domjo 47 Tel. 040.820229
 www.albergosonia.it info@albergosonia.it

Maida
 FRIZERSKI SALON
 ZA NEVESTE:
 ureditev pričesk
 na domu
 Urnik: ob sobotah 8.00 - 16.30 OPČINE (TS) - Tel. 040211359 - Proseška ul. 20

mesnica
Cufar
 Vesel praznik dela!
 Tel. 040 226786
 ul. Igo Gruden 35, Bazovica

ŽIVEL 1. MAJ!
CRISMANI DAVID od leta 1985
 gradnja in prenova
GRADBENO PODJETJE
 Mob. 338.8313006 - Tel. Fax 040.220573 - Križ, 175 - Trst
 www.crismanidavid.it

OŠTERIA BORIS
 ob ponedeljkih zaprto
 Mavhinje 1 Tel. 040.299449

Center Hotel
 info@centerhotel.it www.centerhotel.it
 Ul. Igo Gruden, 43 - 34012 Bazovica
 Tel. 040.9221334

Fotostudio BP 08
 Prosek 212 - Trst
 328 9430124
Boris Prinčič
 fotograf

Društvena gostilna v Gabrovcu
 Savina & Anna
 Gabrovec, 24
 Tel. 040 229168
 Tipične kraške jedi
 Vrt - Velika dvorana - Parkirni prostor
 Zaprto ob torkih in sredah

BETON EST s.p.a.
 Beton - Pesek - Gramoz - Malta - Gradbeni material - Orodje
 Milje (Ts) - Industrijska cona Noghere - Strada delle Saline, 40
 Tel. 040 9235023 - 9235026
 faks 040 9234007

KAVARNA GRUDEN
 ...VAM ŽELI VESEL
 PRAZNIK DELA!
 KAVARNA GRUDEN
 Nabrežina 89

DRUŠTVENA GOSTILNA KONTOVEL
 najemnik
 G.Papucci & C.
DOMAČA KUHINJA IN DOMAČE VINO
 Kontovel 152 - Tel. 040225168

HOTEL RESTAVRACIJA Milič
 od leta 1888
 BRISČIKI 10 TEL. 040.327330
 ČASOPISI - TOBAKARNA
 ZAPRTO OB PONEDELJKIH

MESNICA DA FUFO
 SVEŽE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR
 PROSEK - Ul. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

EURO Spin
PREHRAMBENI DISKONT MIMA Snc
VESELE PRVOMAJSKE PRAZNIKE!
FERNETIČI 24 REPENTABOR
TEL. 040.2176832

maj! praznik dela!

GOSTILNA PRI VODNJAKU AL POZZO
 Possebna postrežba za poroke, obhajila in bankete
 JEZERO - Tel. 040 228211 - ZAPRTO OB ČETRTHIH

pizzeria - bar - gostilna
»VETO«
 DEBENJAK NADA snc
 peč na drva
 TIPIČNE DOMAČE JEDI
 DIVJAČINA
 OPČINE - Proseška ulica 35 - Tel. 040.211629 - ob torkih zaprto

BAR - BUFFET - PIZZERIA
»RINO«

 ob nedeljah zaprto
 KOSILA - VEČERJE
 PIZZE OPOLDNE
 IN ZVEČER
 OPČINE
 Dunajska c. 11/A
 Tel. 040 213821

TAC S.A.S.
 GRUDEN MATEJ & C.
 SESLJAN 24/I - TEL. 040.299259
 GRADBENI MATERIAL

 trading of ferrous and non ferrous metals
PRODAJA BARVNIH IN NEBARVNIH KOVIN

Živel 1. maj, praznik dela!
 Ul. Grado, 64 - TRŽIČ (GO) zraven Kinemaxa
 Tel. 0481-40469-43423 • Fax 0481-40570 • www.pahor.it • e-mail: info@pahor.it

bio
 bio trgovina
NATURALIA
 z jestvinami, sadjem in zelenjavo
Vesele prvomajske praznike!
 v Križu, 204 (na Kržadi)
 tel. 040.220349

IMPORT-EXPORT-RAPPRESENTANZE
FRIUL EXPORT s.p.a.
 TRST - VIDEM
 IMPORT EXPORT
 34135 Trst - Scala al Belvedere, 1
 Tel. 040.43713 - 040.411826
 Fax 040.43073

Residence **Gruden**
Vesele prvomajske praznike!
 Praprot, 14 tel. 040/200151

LUKŠA
 •BAR
 •SLADOLEDI
 •POSLOVALNICA
 TOTOCALCIO
 DIRKA TRIS
 SUPERENALOTTO
 BETTER

 Igrate lahko tudi ob
NEDELJAH
 PROSEK 140 - Tel. 040/225286

Bar Makadam
 MAKADAM snc di Vallenari L. & C.
 PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

EDIL CARSO snc.
 www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it
GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB
 Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B
 Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656

ANTENNA TOP Trieste

 • Televizijske antene
 • Parabolične antene
 • Satelitski sprejemniki in sprejemniki za digitalni zemeljski signal
 • Daljinci
 • Protivolomni sistemi in videonadzor
 Badalič David in Cinzia
 Strada della Rosandra - Domje 137 - 34018 - Dolina (TS)
 Tel. 040 2820944 - Fax 040 8324483 - info@antennatops.com

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
 domača kuhinja - pizza iz krušne peči

 GOSTILNA GUSTIN

AdriaEnergy
 AVTOPRALNICA BAR-BIFE GORIVO ADRIAENERGY - OMV ZRAVEN OBRTNE CONE "ZGONIK" Tel. 040-225007
Vesel 1. maj vsem!

ZA PRVI MAJ - Aleksij Pregarc je bil nekdanji tudi tovarniški delavec v podgorski predilnici

Za solidarnost, pesmi ob tekočem traku

Ob letošnjem prvem maju nam je tržaški pesnik Aleksij Pregarc posredoval izbor svojih pesmi, za katere je pred mnogimi leti našel navdih med svojim delom v tovarni. Objavljamo jih z avtorjevim komentarjem.

Med mojimi bibliografskimi podatki večkrat vzbujajo pozornost nevedba »bil je tudi tovarniški delavec«. Gre za obdobje od srede 1969. do konca 1971. leta, kraj - Podgora, obrat Tržaškega predilnice (Cotonificio Triestino).

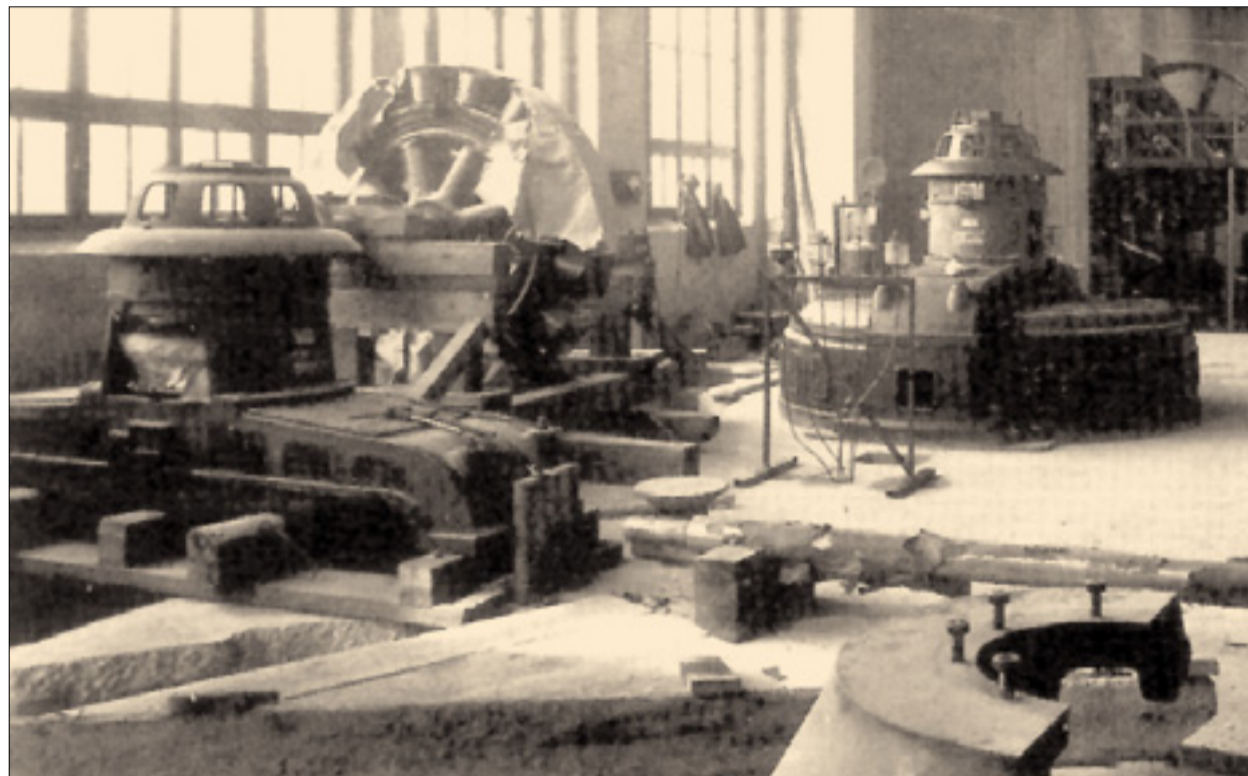
Slo je za mojo spontano odločitev, rekel bi trmoglav, vendar ne bi ob tej priložnosti obnavljal vzrokov čemu tako. Je pa bilo to obdobje učvrstitve mojega sicer stalno prisotnega socialnega čutenja in pa solidarnosti preprostega človeka - delavca. V tovarniški hali sem obenem spoznal precej naših iz Brd, iz same Gorice, pa tudi nekaj priseljencev iz Južne Italije ter seveda vse značilnosti dela v ne povsem zdravem okolju.

Dodelili so me najprej dnevni izmeni - redko čudo med ženskami pri traku, vendar je to trajalo le deset dni, preden sem se odločil za nočno izmeno, kjer smo bili sami dedci. In prav ob proizvodnem traku so vzbrsteli osnutki pesmi, ki so tu objavljene...

Naši domači literarni krogi so te moje pesmi ob prvih objavah ocenili kor patetično izpoved, že velikokrat preizkušeno na hrbitih svojih notov, očetov itd. Ob njihovih lastnih pomankljivih izkustvih v tem smislu je to razumljivo, saj še danes, v obdobju ekonomskega cunamija, v listanju po naših časopisih težko staknemo kakšno izrazito pomanjkanje v naši skupnosti, morda tudi zato, ker nam je med vse bolj poglobljajočo se krizo nerodno razgaljati težo revščine.

Naj bodo torej ti moji verzji (prevedeni so tudi v druge jezike in nekateri vidno nagrajeni) moj solidarnosti klic vsem, ki jih družba pušča na cedilu, pa tudi tistim našim ljudem, ki dostojanstveno in v intimi prenašajo stisko. In še, naj bo ob letošnjem 1. maju to moje pisanje tudi ljub spomin na moje nekdanje delovne kolege na Goriškem.

Aleksij Pregarc

Notranost podgorske predilnice

Aleksij Pregarc

KROMA

SINDIKALNO ZBOROVANJE

zborujemo zborujem vsi na zbor določeneje
sindikat je sklical zborovanje:
trinajst ur na leto-pridite-naša pravica!
se patos zadira v zvoničku
s profilom BOMO-programa
nočna izmena na poti v menzo
kemikalijasto nam mežikajo zvezde
sedemo

mize iz pločvine kava iz avtomata
pivo iz avtomata
cigarette
IMAŠ CIGARETO
OSLINJEN ČIK BREZ FILTRA
DOBRO VLAŽEN ČIK BREZ FILTRA
krehanje šepet vzdihni neslanosti tesnoba
transakcija misli iz sindikalnih možganov:
ŠTRAJK
ŠTRAAAJK steče po žlebih nočnega dela
podoba za mizo zakinka
drobno vprašanje ŠTRAJK-DANES?
DANES NE udarja pod strop
JUTRI POJUTRIŠNEM

VSE DNI DO ZMAGE
DO ZMAGE se kinkež zadere
DO ZMAGE odmeva v tropu
KAKO VPRAŠANJE - TOVARIŠI
MORDA VPRAŠANJE - PRIJATELJI?
petminutne vice
TOVARIŠI DELAMO ZA VAS DO ŠTRAJKETE
zabrnj pod strop
PRISPEVEK NAM PODVOJITE
zateglost sirene nam vpokonči živce
brezkonačna vsemirska zev med kvadratu oddelek
utrip umazane noči
jajce malodušja v prsih
premik figur med decibele jeklenih monstrumov
jutri bo štrajk štrajk rahlega upanja
ZAKAJ VAS LUNA NOSI V FABRIKO zaveje
»a mezza altezza«
iz lise oranžnega smradu
VSI BOSTE MLADI UMRILI

dnevna izmena

JUTRANJA MOLITEV TKALKE

BOG SUKANEC
bodi pravšnji ne predebel ne pretanek
suči se enakomerno
obupaj se trokilsko
prosim te za nižjo normo

BOG PRAH
razneži se nad mojo naglavno ruto
lezi nanjo ves kar te je
prosimo te
razpri nad pljuči kožo popki sapniki
nad vsem kar nam okrasta ožilje
zdravilni čudežni dežnik iz klorofila
prosimo te usliši nas

VODJA ODELKA - BOG NE ČLOVEK
ciklus razpoznave vpije da sem danes
ženska
samo ženska
zapušča me vsa vražja moč
dovolilnico želim
brez hinavčenja te prosim:
pusti me domov
domov
prosim te usliši me amen

nočna izmena

DVESTO SEDEMNAJST

vstopi
za mastno kapo
narahlo potisnjeno čez desno uho
brezbrižno pregane časopis
(v konici štrlijo osmrtnice)
vtakne ga v žep kot v predal pozabljenja
deseta pred polnočjo je
kartonček zaškrta v reži ure:
on postane zdaj številka 217
za kapôja - na delovnem razporedu
v igračah svojih otrok
med dolgovi v trgovini z jestvinami
DVESTO SEDEMNAJST

XXX

biti
zrno v sipu
orositi se
kotaliti se
POSTATI SEKUNDA VEČNOSTI
neslišno utripati
še raje
biti drobno zrno skrilavca:
poigraš se z ubijalskimi ležaji
razpraskaš kroglčni kapital
POSTANEŠ KORALNA SEKUNDA VEČNOSTI

WC - SPECIALKA

WC
je vitrina dognanih gesel
s samovšečnostjo jih bereš
- postrgali so ti jih iz srca -
na beljavi stene pred teboj
so s spretnostjo jamskega človeka vkitili
SPECIALKO
širokih in velikih udnic
in ogromnih štrlečih udov

režiš se jim in čakaš večnosivega svitanja

ta noč je skoraj mimo
toda jutri?
jutri bom na specialki v veceju
razbral svojo PRIHODNOST

PRIJATELJA

sijajna prijateljca sva s razpršilcem
vse kosmiče bombaža in ksilona
nenadoma elipsasto odpihne
in me nato krožno spominjajoč poboža:
glej kako sem aktiven

sijajna prijateljca sva s razpršilcem
kar pederastno me že vetri
po licu po ramenih čisto dol do križa
še prav temeljito pod rebri -
da si mi namesto jetike navrgel plevritis
dragi sijajni prijatelj!

KRUH JE PRIČARAL SVET, KOT SMO GA ŽELELI

Prvi maj, zasidran v spominu

So stvari, ki v življenju trajajo morda nekaj minut, morda minuto ali kar nekaj sekund in jih ne moreš odgnati iz spomina. Vsakdo jih doživi. Včasih je to kako srečanje ali kaj drugega. Življenje je pač sestavljeno tudi iz takih trenutkov. Doživel sem ga v Trstu prvega maja 1945, ko so tedanje jugoslovanske partizanske enote bile v mestu.

Takrat sem kot nekaj koordinator spadal v oddaljeni štab mornarice, tistega dne pa nisem imel kakega posebnega opravila in sem se sprehajal ob morju. Na koncu kanala, ki povezuje morje s cerkvijo Sv. Antona je bilo zasidranih nekaj oboženih čolnov vojne mornarice, na enem pa so očitno imeli nekaj praznik, saj so se kar glasno veselili ob hrani in pijači. Med njimi je bil A. Humar, že dolgo znanec, menda iz Grgarskih raven.

Pa so me, brž ko so me opazili, povabili na čoln ali pa na sicer skromno, pa vendar domačo kulinarično blago, ki so mi ga ponujali. Nisem jih hotel motiti, nekako v zameno pa so mi dali preprost, vendar mičen hleb kruha. Takorekoč za spomin. Zahvalil sem se jim in nadaljeval pot proti parku pred železniško postajo. Tu pa se začne tisto, kar sodi v nepozabno doživetje. Naenkrat se mi je približala mlada očarljiva gospa, ki zagotovo ni sodila v revni sloj družbe, z njo pa je bila deklica, seveda hčerka, ki ji je bilo morda največ pet ali šest let.

Pa mi je z gracioznim nasmehom, ki pri njej zagotovo ni bil vsakdanji, v italijanščini dejala »Che bell'odore!«. Sem dojel, da gre za kruh, ki sem ga imel zavitega v kos mehkega kartona. Njene besede niso bile naključne. Prizorov dobesedno lakote je tedaj bilo marsikje. Jugoslo-

vanska oblast se je mimo drugih resnih težav tiste dni sila potrudila, da so v mestu brž odprli nekatere trgovine, predvsem pa, da so svoje delo začele opravljati pekarnice. Lakota je bila na vsakem koraku, saj ji dotodanja okupacijska oblast že tako ni bila več kos.

Obstal sem in se kar ustavil, ko mi je mlada in čedna gospa tihoma spregovorila »Almeno un pezzo!«. Nisem se obotavljal, dal sem ji kar ves kos kruha, ki je dejansko mamljivo dišal še meni, pa me je Tržačanka nenadoma tako tesno objela kot se to navadno dogaja med sorodniki, ki se dolgo niso videli. In se samo to. Na obrazu sem še bolj nepričakovano začutil njene tople solze. To ni bil neustavljiv jok, marveč dovolj zgovorno znamenje zahvale in hvaležnosti. Vse skupaj je trajalo hip.

Opazil sem, da se je hčerka

Miro Kocjan

stisnila k mami in tudi njen otroški nasmeh prežet z zahvalo. Nepozabno. Trajalo je nekaj sekund, sploh ni bilo pogovora, najbrže nekaj besed, pri-

ložnostnih besed z mlado gospo, ki je zagotovo sodila v dobrostoječi družbeni sloj. Pa smo se razšli. Na nasprotnem pločniku se je mlada gospa spet obrnila name in mi s svojo roko stisnjeno na svojem srcu ter namerjano meni povedala vse.

Nenadno srečanje, kruh kot vez in globoko človeški prizor. Vse skupaj je trajalo morda par minut toda dovolj, da je in da bo spomin storil vse, da dogodek ne bo šel nikoli v pozabo. Glede na vse kar se je tedaj dogajalo, na nepopisne krutosti, ki so žal bile vseskozi in marsikje, je to bil skromen drobec, ki je po svoje razkril in opozoril na našalost redkokdaj obelodanjeno srčno globino človeške biti. Kruh, nenavaden kos kruha, ki je zblizal in v bistvu združil dve popolnoma neznani osebi in pričaral svet, ki bi ga morali složno živeti.

Miro Kocjan

1. MAJ 1949 - 60-letnica Stadiona, osrednjega športnega objekta Slovencev na Tržaškem

Hvala, Josif Visarionovič Stalin

Prvomajski telovadni nastopi v Trstu v letih takoj po drugi svetovni vojni so bili mogočne manifestacije, kakršnih v kasnejših letih ni bilo več. Že jutranje povorke tisočev mladih telovadcev na dan delavskega praznika po glavnih tržaških mestnih ulicah, ki so potekali med dvema špalirjema na pločnikih žvižgajočih nacionalističnih in protislovenskih italijanskih meščanov, so ustvarjale nastopajočim občutek moči. Vse je pa prišlo še bolj do izraza v popoldanskem nastopu stotin in stotin telovadcev na občinskem stadionu pri Sv. Soboti, kjer so prikazali gledalcem, ki so napolnili tribune do zadnjega kotička, proste sestave pionirjev, pionirk, mladink in mladincev, članic in članov ter drugih skupin, s katerimi so poželi viharo odobravanje za svoje telovadne spretnosti.

Seveda, vsem je bilo jasno, da to niso zgolj športni nastopi, ampak so bile to predvsem politične manifestacije, ki so pod oznako praznovanja delavskega praznika skušale dokazovati, da prevladuje v Trstu tista večina prebivalstva, ki si želi priključitve tega mesta k Jugoslaviji. Danes, po več kot pol stoletja se zdi, da so to bile že tedaj prazne iluzije. Morda so bile, morda pa tudi ne. Tega tisti, ki smo se tedaj aktivno ali pasivno udeleževali te prvomajske manifestacije nismo vedeli. Morda pa niso vedeli niti tisti, ki »so vedeli.«

Stvari okrog teh praznovanj pa so se kmalu obrnile. Prišlo je znamenitega kominforma, ki je usodno posegel tudi v tržaško politično življenje. Dokazovanje o tem, kdo ima za seboj večje množice meščanov ni več potekalo na črti Jugoslavija-Italija, ampak na prelomnici titovci-kominformisti. Ta politični spor je tako usodno posegel tudi v vrste slovenskih Primorcev na južni strani tedanje demarkacijske črte, da je mogoče določene posledice občutiti še prav do danes. Zato ni čudno, da je prišlo do razbitja dotedanje enotnosti tudi v vrstah športnikov in ker je imel bolj proitalijansko usmerjeni del kominformistov veliko številčno premoč je prujugoslovanski del levičarjev ostal v manjšini, čepra so tedaj politični aktivisti govorili drugače. Ena najvidnejših posledic tega razbitja je bila konec enotnih prvomajskih nastopov na občinskem stadionu. Tega so se polastili ob tej priložnosti kominformisti, druga stran pa se je znašla brez možnosti za izpeljavo te manifestacije v svoji režiji.

Ker pa so bili prav ti množični telovadni nastopi ena najmočnejših postavk pri dokazovanju lastne politične moči je na »titovski strani,« kot so tedaj splošno imenovali levičarsko gibanje, ki je nasprotovalo kominformu in v katerem so bili v veliki večini zbrani le Slovenci, je kmalu padla odločitev: zgradili si bomo lastni stadion in ne bomo več odvisni od nikogar.

Ker v tistem prvem povojnem obdobju za take manifestacije namenjeni denar na nobeni strani ni predstavljal omembe vredne ovire, saj je za vsako politično skupino stala v ozadju ta ali ona država, je bila pred pobudniki za gradnjo novega stadiona najtežja naloga dobiti primeren prostor, kjer bi zgradili ta objekt, ki naj bi obenem ne bil preveč oddaljen od središča mesta. Danes, po tolikih letih, je sicer težko natančno ugotoviti, kako je potekalo iskanje primerne zemljišča, saj so praktično vsi tisti, ki so se ubadali s tem problemom, že mrtvi. Vsekakor pa so nekateri zavedni Svetoivančani, ki so imeli svoja zemljišča za svetoivansko šolo na Lonjerski cesti ponudili v odkup teren, ki bi površinsko odgovarjal dimenzijam velikega športnega objekta.

Za razmeroma malo denarja je bilo tedaj mogoče odkupiti tudi zemljišče, kjer je nekoč stala stara tovarna desno od sedanjega vhoda na stadion in kjer danes stojijo stanovanjski bloki. Kljub posegom nekaterih bolj daljnovidnih članov odbora, ki se je ukvarjal s temi odkupi, se odborniki za to niso odločili, kar je seveda velika škoda, saj bi lahko danes imeli športni objekt, ki bi segal vse do Rotonde in bi lahko postavili na njem tudi veliko športno dvorano.

Odbor se je torej odločil za nakup le zemljišča ob potoku pod Bošketo, ki je bilo last slovenskih svetoivanskih kmetovalcev, pri katerem je bilo nerodno le to, da je bil to hrib, ki se je spuščal od šolskega dvorišča in višje od občinskih stanovanjskih hiš proti potoku pod Bošketo, torej strmina, katero bi bilo treba zravnati, kar ni bila lahka naloga. Investitorji se je vsekakor niso ustrašili, leta 1958 so odkupili teren (kar zaradi nezapolnenja mestnih oblasti do slovenskih inštitucij tudi ni bilo ne lahko, ne enostavno) in začeli s pripravami za postavitve tega velikega športnega objekta. Zarohneli so stroji, rineži, nakladači, kopači, tovornjaki in kdo ve še kaj vse. Strmine nasproti Bošketa je bilo vsak dan manj. Pustili so le brežino, kjer je kasneje zrasla lesena tribuna, katere pa danes ni več. Z odvečno zemljo so delno zasipali spodnji, južni del bodočega nogometnega zemljišča, delno pa so jo odvažali drugam.

Spominjam se, da so tedaj izdelali tudi maketo novega objekta. Na maketi je bilo jasno videti, da so predvidene tudi tribune za več tisoč gledalcev nad potokom, tako da bi jih zgradili enostavno na spodnjem delu Bošketa, pod cesto, ki vodi na Katinaro. Kdo in zakaj je tedaj izdelal ta megalomanski načrt ne vem, vsekakor pa smo tisti, ki smo celotno dogajanje okrog tega stadiona ocenjevali le skozi to maketo še nekaj let živeli v utvari, da se bo to res zgodilo. Pa se ni. Kaj-

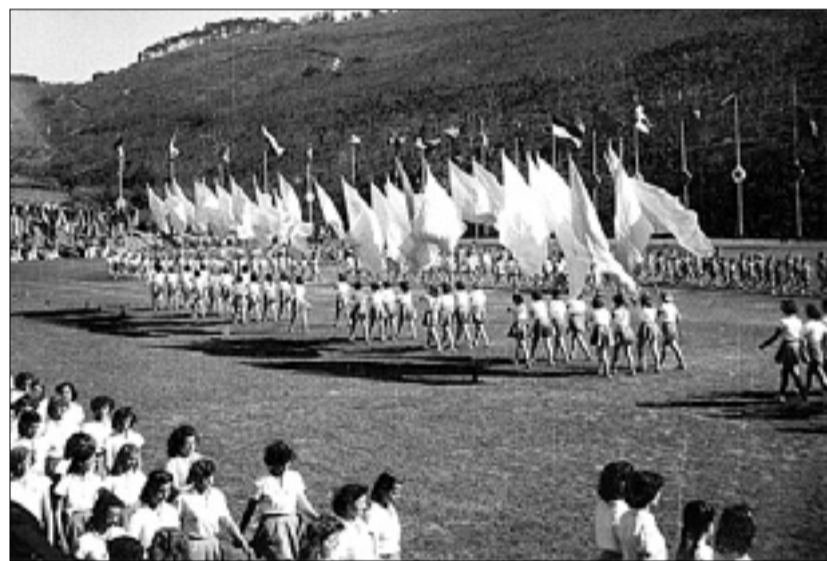
ti to so bili računi brez krčmarja, t.j. brez vednosti mestnih oblasti.

Tedaj so bili pač taki časi, da so bile - kot je rekel slovenski predsednik Kučan - sanje dovoljene. Niso bile realne, bile so pa lepe.

V zadnjih aprilskih dneh leta 1949 je vse kazalo, da del ne bo mogoče dokončati do prvega maja, do datuma, ki je postal tudi uradno in simbolično ime celotnega objekta. Za zamude je bilo delno krivo slabo vreme, saj je skoraj vsak dan deževalo. delno pa tudi slab časovni izračun projektantov. In tako je padla odločitev, naj bodo dograjeni do 1. maja samo tisti deli stadiona, ki so nujno potrebni za izpeljavo te manifestacije. Dela so potekala tudi ponoči ob svetlobi žarometov, pomagali pa so številni (premočeni in blatni) prostovoljci, ki so s samokolnicami razvažali presejano zemljo na površino vsega zemljišča in jo z grabljami ravnali, da je ustvarjala vtis ravne plošče, na kateri, kajpak, ni rasla nobena trava. V to blatno površino so telovadci-prostovoljci še na sam dan prvega maja zjutraj pribijali »kročnike« (večinoma iz trde lepenke), s katerimi so označevali stojna mesta za nastopajoče telovadce in telovadke. Na brežini za šolo in občinskimi hišami so mizarji kljub dežju mrzlično zbijali skupaj deske za leseno tribuno in ko so postavili še govorniški oder, na dvorišču »čoške« za jedajočo in pijačo, dvignili drogove za zastave in napeljali ozvočenje je bil novi stadion, čeprav še ne v celoti dokončan, praktično pripravljen za sprejem gostov in nastopajočih. Slednji so v jutranjih urah opravili še generalko in popoldansko slavje se je začelo.

Stadion 1. maj je bil rojen.

Vzporedno z gradnjo stadiona so potekale v raznih predelih mesta, v glavnem tam, kjer so imele svoj sedež naše prosvetne ustanove, vaje telovadcev. V mestnem središču so se telovadci zbirali največ v dijaškem domu, kjer so vaditelji »pili« njihove gibe in utrjevali poznavanje sestave vaj. Posebna ekipa je skrbela za drese in jih vse do zadnjega dne razdeljevala nastopajočim. Vse to pa je potekalo v vzdu-

šju neusmiljenega »boja« med obema frakcijama razbitega delavskega gibanja, med babičevci in vidaljevci. Slednji so napadali, tudi v svojem tisku, zlasti slovenski dijaški dom, ki jim je bil pravi trn v peti. Od sodelovanja na tej prireditvi so skušali odvrti ljudi tudi z drugimi pobudami. Tako je v zadnjih aprilskih dneh prirejal vidaljevsko usmerjeni Ljudski oder igro Gorkega Mati in še marsikaj bi lahko naštel. Da o raznih zborovanjih in »kaznovanih pohodih« ne govorimo.

Kljub vsemu temu in številnim težavam pa je prvega maja proslava le stekla. Bila je skromnejša, kot so načrtovali prireditelji, a novi objekt je funkcionalno vendarle zaživel, saj si je nastope telovadcev ogledalo kar lepo število ljudi. Res je, da je k temu mnogo pripomogla tudi pomoč iz Ljubljane, zlasti pa tedanjega skoraj legendarnega glavnega organizatorja telovadnega nastopa Miloša Strgarja, ostaja pa dejstvo, da lahko dan prvega maja 1949 proglasimo za uradni rojstni dan tega danes največjega slovenskega športnega objekta v zamejstvu.

Sam sem bil tedaj del novinarske ekipe, ki je sledila dogajanju na stadionu in sicer sva s pokojnim Egonom Krausom celotno prireditev filmala. V dežju, ki je vztrajno namakal tla in spreminjal sveže nasuto zemljo v nekakšno blatno-močvirnato zmes, to delo ni bilo lahko. Kje so danes ti posnetki ne vem, vsekakor bi bilo zanimivo videti, kako je izgledal ta rojstni dan našega stadiona skozi leče filmske kamere.

V dneh ki so sledili prvomajski proslavi je bilo treba na tem objektu storiti še marsikaj. Nadomestiti je bilo treba vse tisto, kar ni bilo dotle dokončanega. Na prostoru, kjer je danes parkirišče in zunanje igrišče so postavili barake, ki so kasneje služile Strgarjevi telovadni vrsti za vadbo. Bile so tesne, a imele so streho, kar tedaj ni bilo malo. Barake so kasneje zgozele in čez nekaj let je bil namesto njih po-

stavljen sedanji zidani objekt, ki je bil velika pridobitev ne le za slovenske športnike, saj se je po letu 1958 v teh prostorih rodilo celotno zamejsko športno gibanje, ampak tudi za slovensko kulturo, saj je v dvorani tega objekta še vrsto let nastopalo slovensko gledališče, da drugih kulturnih in družabnih prireditev niti ne omenjamo.

Glede na dejstvo, da prvomajska prireditev kljub naporom organizatorjev vendarle ni potekala v skladu s pričakovani in načrti, so jo pobudniki sklenili na dokončanem stadionu ponoviti. To se je zgodilo 5. junija. V tednu prej (ko je prišel v Trst Giro, kajpak po politični odločitvi Rima in mu je Krščanska demokracija zaželela, da bi se vrnil tudi prihodnje leto, ko Trst ne bo več ločen z absurdnimi mejami od »madrepatrie«) seveda spet ni šlo brez udarniškega dela, pa tudi ne brez dežja. Vsekakor prireditev je tokrat potekala v bolj urejenem ozračju, organizatorji pa so to izkoristili tudi za dvojezične govorance, saj so se bližale mestne upravne volitve in lov na glasove je bil odprt. Vanj so vključili 5. junija tudi nogometno tekmo 1. jugoslovanske lige, v kateri je zagrebški Dinamo premagal tržaško Ponziano s 3:2. V skladu s tedanjim političnim stanjem je namreč Ponziana po politični odločitvi nastopala v 1. jugoslovanski ligi, Triestina pa enako v italijanski A ligi, čeprav ne ena ne drugo nista bili vredni igranja niti v drugoloigaskem prvenstvu. Toda take so bile tedanje povojne politične razmere, ko še ni bilo znano, če bo Trst jugoslovanski ali italijanski ali pa celotno prestolnica Svobodnega tržaškega ozemlja. V takih razmerah je zrasel tudi Stadion 1. maj in prav njim se moramo zahvaliti za to, da ga imamo, kajti brez kominformovskega spora bi ga gotovo ne imeli.

Hvala Josif Visarionovič Stalin.
Bojan Pavletič

KONEC APRILA - ZAČETEK MAJA - O miselnih vzorcih

Veliki načrt pranja možganov

Obletnice, ki se vrstijo od 25. (dan Osvoboditve v Italiji) preko 27. aprila (dan OF in čez 1. maj (delavski praznik in dan Osvoboditve v naših krajih) do 9. maja (podpis kapitulacije nemškega Rajha), so polne sporočil, silijo v miselne povezave in hkrati opozarjajo na menjave v miselnih vzorcih (v dobrem smislu) in kalupih (v slabem smislu). Vedno bolj se oblikuje spoznanje, da veliki načrt pranja možganov uspeva v obliki revizije dogajanja pred drugo svetovno vojno, med in neposredno po njej. Ni šlo in ne gre za samodejne iskalce drugačnih, kompleksnejših razlag, temveč vsi znaki vodijo v prepričanje, da obstaja dolgoročna rešila.

V tem prispevku se ne dotikam »velikih sistemov« niti vseobsegajoče sprave ali znanih pojavov, kot je (bil) projekt filma »Srce v breznu«. Omejujem se na pojavnosti, ki so ozemeljsko vezane na naš prostor, primere pa jemljem konkretno iz posoške stvarnosti.

Že dolgo se je uveljavila miselna shema, ki teorizira in terorizira, da smo imperialističen slovanski narod, da smo hoteli imeti Trst in Gorico zase. Povsem neupravičeno, povsem nezgodovinsko? Seveda, če pristajamo na ustaljeno izražanje, da so »Tovski partizani s hitrim prodiranjem hoteli prehiteti Angloamericane«. Seveda, če ne poznamo ali zamolčimo vrsto drugih dejstev in se omejimo na (gorenjski) Škofjeloški odred, ki je bila prva oborožena enota v Gorici, in na 29. dalmatinsko divizijo.

Malokdo zdaj še ve ali uporablja nekaj drugih dejstev, kot je podatek, da je rojak iz Ločnika Anton Velušček – Matevž že avgusta 1941 imel prvi sestanek na bregu Soče pri Pilonu in mesec kasneje na Skalnici – Sveti gori, iz česar je nastal prvi odbor OF za Gorico, iz njega pa porazdelitev mesta na kvarte z rajonskimi, pouličnimi in včasih hišnimi odbori, ki so delali v ilegalni za potrebe upora z zbiranjem oblek, hrane, sanitetnega materiala, s trošenjem letakov in tudi kakšno manjšo sabotažo. Kako naj si sicer razlagamo 120 aretiranih Slovencev iz Gorice, ki so jih gnali preko Trsta ali neposredno v Rim v zapore, če ne z dejstvom, da so bili uporniško organizirani na ožjem mestnem območju? Seveda ne sovpadajo s proklamiranimi kalupi o »tigrovskih teroristih« in o »krutih hostnikih«, kar da Slovenci smo. Propagandno uspešna črna bela delitev: Slovani so podeželani in gorjanci, Latinci so meščani in civilizirani ravninci! Tistih 120 res ni mogoče vključiti v takšna propagandna poenostavljanja. Če pa zapišemo 120 aretiranih, pomeni, da je bilo 240 drugih, ki jih niso aretirali, in nekaj tisoč simpatizerjev zraven. Za priključitev Gorice Jugoslaviji je bil tudi zelo velik odstotek Italijanov in Furlanov. Kar nekaj finih starejših gospe se s psičkom spreha po mestu in gre na kavico, pred več kot 60 leti pa so bile obveščevalke IX. Korpusa, ker so bile zaposlene na nemških poveljstvih. Sicer pa: kako ne vseučno, da je slovenski narodni heroj doma iz Ločnika in je OF bila kapilarno prisotna v mestu že leta 1942. Saj kaj takega poznamo samo iz protikolonialistične vojne v Alžiriji ali iz filma Valter brani Sarajevo!

In potem je tu pojav Goriške fronte. Plebiscit za Posočje in Severno Primorsko. Kateri novejši miselni kalup se ustvarja v italijanskih krogih ne glede na politično opredelitev, ko pa se tudi desnica zaradi priznanja »Salojskih fantov« dobrika 25. aprila? Prevod Goriške fronte v Battaglia di Gorizia, ki je bil še do nedavnega povsem pravilno dojet, se sedaj spreminja v nekaj povsem drugega: pojmovno se omejuje na spopad na Južni železniški postaji, kjer je padlo nekaj italijanskih borcev. 5.000 novih borcev od Doberdoba do Predmeje in od Kostanjevice do Grgarja pa je bila množica, s katero ni štab Severnoprimskega odreda niti vedel kaj in kako početi; spopada pri Čukiču z uničenjem cele čete nemške vojske se nihče ne spomni in ne omenja, prav tako ne frontne črte pri Mirnu. Celotno to je slišati, da se je prvi spopad proti Nemcem na italijanskem ozemlju začel, ko je nemška vojska bila v mestu. Lepo vas prosim! Nemška

vojska je že obstoječo Goriško fronto predrla s pomočjo oklepnikov od zunaj. Kdo pa bi si upal proti že umeščeni profesionalni posadki usmeriti cevi nekaj stotin italijanskih karabink?

Potrebno se je vživeti v čas četrtega desetletja prejšnjega stoletja, preden celo sami težko sedaj dojamemo, da bi lahko Go-

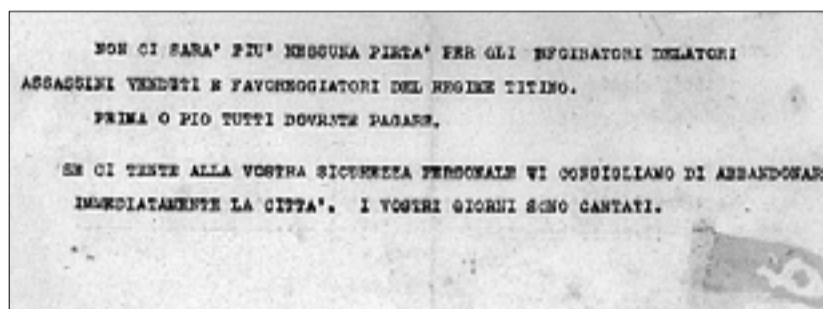
cije, ki so jih vodili in v katerih so šele iskali načine sobivanja obeh jezikov, saj ni bilo dotlej tako rekoč nobene izkušnje. Tako vemo, da so v Zvezi društev za telesno vzgojo seje potekale pretežno v italijanščini, zapiski pa so bili v slovenščini. In na Trgovskem domu je pisalo Ljudski dom – Casa del popolo. Kdor se je že pred desetletji sar-

no zadnja leta vselej spremljajo tudi štirje fotografski posnetki: Trgovski dom z istoimenskim napisom, nato ista stavba z napisom Viva l'Italia, nato Casa del fascio in seveda že navedeni dvojezični napis. Nekakšno tiho pobotanje: bil je slovenski, italijanska kraljevina ga je poitaljančila, fašizem je zmetel ven arhiv in ga zažgal, slavokomu-

600 oseb. Tu postavijo piko. Mi pa smo si mazohistično desetletja prali možgane in nismo sposobni konkretno – ne le s splošnim govorjenjem o okupaciji – naštetih najmanj 15 pobitih brez vsakršnega sojenja pred vojno (pred dvema letoma so se nekateri organizirali in začeli ovrednotiti usodo dijaka Brezavščka), ustrahovanja in pretepev po

Slike v smeri urinega kazalca: Mimohod enote Jugoslovanske vojske 5. maja 1945 od Travnika po Ul. Roma; Slavolok pri Devetakih za Zavezniško razmejitveno komisijo; Peto obdobje - Trgovski dom brez napisa; Partizanska izkaznica; Grozilna pisma leta 1946 niso bila redkost

rica tedaj bila v Sloveniji in Jugoslaviji, če že Trst ni mogel biti. Zahteva po 7. jugoslovanski republiki je do pariške mirovne pogodbe vsaj na papirju bila ena od možnih opcij. Zaveznitvo v vojni je to opravičevalo, a dejstvo, ki ga nikoli ali malokdaj upoštevamo, gotovo pa podcenjujemo je, da se je na tem območju Evrope hladna vojna pričela mnogo prej, kot si naivno predstavljamo. Delovala je Jalta! Jugoslovanska opcija ni mogla veljati, pa tudi če bi na čelu odpora bili četniki, ustaši ali domobranci; a enostavno niso bili.

Seveda bi bila tista dodatna republika dvojezična v predelih z narodno mešanim prebivalstvom. Da so naši predniki mislili pošteno, dokazujejo mešane organiza-

kastično posmeheval tako imenovani »fratelančnosti«, naj pomisli, da bi na Trgovskem domu sicer ostal dvojezični napis, a po istem načelu bi ves Tržič z Ronkami vred bila dvojezična (in ne le simbolično; sicer pa prav današnja simbolika v Laškem dokazuje, kje so njene korenine – v tistem vojno pojavnem desetletju). Sicer pa, kaj predvideva zaščitni zakon drugega, če ne prav leta 1945 napovedano stanje – stavba več kultur.

Nekaj drugega je potrebno povedati o Trgovskem domu. In spet smo pri samovšečnih miselnih vzorcih, ki so se oblikovali in se večina ljudi nad njimi naslaja, ker so pač zelo pronicljivi in sploh »kul«. Gre za splošno sprejeto informacijo, ki jo posreče-

nisti so si ga po vojni spet prisvojili. Ravnotežje je popolno. Zgodovinski krog je zaključčen in sedaj lahko gremo na vampe. Pa ni tako!

Štirje napisi so se zvrstili v obdobju štirideset let in za marsikoga se zgodovina, kot vemo, potone leta 1945, za še širši krog ljudi pa se konča prav leta 1947. Zgodovina Trgovskega doma se zaključuje s slikico iz leta 1947. Od tedaj je minilo 62 (dvainšestdeset) let in nihče noče tistim štirim simboličnim oznakam dodati še peto, ki pojasnjuje marsikaj, kljub temu, da imamo v vsem tem času parlamentarno demokracijo. V tistem nizu absolutno manjka peta fotografija brez vsakega napisa. Bila bi še kako zgovorna! Fašizma ni več, slavokomunizma še manj, a kljub temu ostaja Trgovski dom nedostopen moralnim dedičem tistih, ki so ga zgradili. Pika. To seveda ne jemlje verodostojnosti tistim, ki zasledujejo ta plemeniti cilj.

Potem so tu deportacije. Kateri kalup so uspeli zasidrati vseh barv prilagoditvi vojnih dogajanj v mislih velikanske večine prebivalstva? Tako pravijo: mi smo jim sicer res spremenili priimke in tisto z Lojzeter Bražužem je tudi graje vredna zadeva, a oni so v svoji krvoločnosti odpeljali več kot

Brdih, zaslišanih s pretepi v goriških zaporih, streljanja na Goriškem gradu, pokola Bizjakovih na Predmeji, terorja v vasi Ustje, Zdravčin, Fossalona, prevozov v Vilo Trieste v Trst, sodelovanja pri iskanju, ovajanju in deportacijah v Nemčijo.

Kje je povod za takšno pisno in zato javno izpostavljanje sicer vedno prisotnih razglabljanj, ki pa se dopolnjujejo, ker si revizionistično organizirana srenja vse bolj ostri svoje pronicljive besedne sklope in tudi dejanja (Lokev je le konica ledene gore)? Menim, da se je s pristankom predsednika vlade na vrednote praznika Osvoboditve (pardon Svobode – tako se je dopolnil) zaključilo dolgo poglavje, ki se je začelo v Trstu na odmevnem srečanju med Violantejem in Finijem. Prihranim vam latinski izvornik znane reka in ga napišem neposredno v slovenščini: Bojim se Perzijcev, čeprav prinašajo darove! Niti ni pomembno, na kateri stopnji nepreračunljivosti nastaja dokaj dokončna verzija dogovora glede ocene fašizma in protifašizma. Tu na mejnem preprihu bomo kratek konec vrvice vsekakor vedno potegnili mi. Poznati vzroke in posledice je vsaj na miselni ravni tolažilno. Razbremenimo nas sindroma ovčje črede.

Aldo Rupel

Pri strani sodelujejo
Andrej, Martina, Mateja, Valentina,
Jana, Vesna, Nicoletta, Mateja,
Tereza, Martin, Damijana,
Matia, Maja, David in Agata.

e-mail: klop@primorski.it

K L P

Intervju s Federico Pellegrini in z Nicolom Cassiom

Plavalec vs. plavalčka

Glede na vremenske ujme, ki so razsajale po Italiji v preteklih dneh, smo pri Klopju pomislili, da bi bilo za vsakega koristno, da se nauči plavati. Iz tega razloga smo se odločili, da se pogovorimo z dve- ma italijanskima zvezdama plavanja: Nicolom Cassio in Federico Pellegrini. Cassia smo izbrali, ker je Tržačan in član italijanske reprezentance plavanja. Kot član štafete 4x200m prosto žanje uspehe na svetovnem nivoju (v Pekingu je dosegla štafeta četrto mesto). Pellegrinijevo pa smo izbrali, ker je olimpijska prvakinja, svetovna rekorderka na razdalji 200 metrov prosto, skratka italijanska first lady plavanja. Dragi bralci, pomislite: Pellegrinijeva blešči tako visoko na italijanskem športnem Olimpu, da smo se morali Klopovci za intervju posvetiti kar z njenim menedžerjem ...

Nicola Cassio

Nicola Cassio

Najprej bi lepo prosili, da se predstaviš. Kje in pri kolikih letih si začel plavati, kje plavaš trenutno in kako je oblikovan tvoj športni vsakdan?

Začel sem zelo mlad, pri treh letih, v Trstu pri društvu Centro FIN. Pozneje sem svojo pot nadaljeval pri društvu Triestina nuoto, kjer sem v zadnjem obdobju imel za trenerja Fulvia Zetta. Od osemnajstega leta dalje pa sem se preselil v Rim, kjer treniram pri plavalnem klubu Aniene. Leta 2002 sem bil sprejet v italijansko mladinsko reprezentanco, od leta 2005 pa sem član italijanske državne reprezentance.

Letos poleti se bo v Rimu odvijalo svetovno prvenstvo v plavanju. Kaj pričakuješ od te priložnosti? Imaš že kake cilje?

Moj prvi in najbližji cilj ostaja kvalifikacija za svetovno prvenstvo, tekmovanja se bodo odvijala konec maja meseca. Kar pa se tiče prvenstva samega, naj takole rečem: sanje so dovoljene, cilji so najvišji.

Navezali bi se na prejšnje vprašanje: Rim in Italija se letos predstavljata kot svetovni prestolnici plavanja. Kako vrednotiš sedanjo infrastrukturo in promocijsko organizirano plavanje v Italiji?

Na promocijskem nivoju je svetovno prvenstvo že zelo koristno tako za Rim kot za Italijo, saj se je veliko ljudi približalo svetu plavanja, na organizacijskem kot tudi na športnem nivoju. Tudi iz vidika infrastrukture je svetovno prvenstvo nedvomno velika priložnost. Zgradili so veliko objektov, Aniene, društvo za katerega treniram

gradi na primer dva bazena, enega 50-metrskega, drugega pa 25-metrskega. Organizacija svetovnega prvenstva je sprožila v italijanskem svetu plavanja pravi prepričanost in upam, da bo predstavljala odskočno desko za razvoj plavanja v Italiji.

Če postavimo v tem sklopu še eno vprašanje: včasih se zdi, da ti omogoča status športnika normalno življenje v Italiji, le če si nogometaš.

Res, se strinjam s trditvijo, da če v Italiji nisi nogometaš, si športnik druge lige. To velja zlasti za moške, saj ženska nogometna prva liga ni tako popularna. Moškimi športom je izredno težko se uveljavljati v primerjavi z nogometom. Sam sprejemam to resnico težkega srca. Z ene strani sem prepričan, da je nogomet res zabaven šport, ki priključuje veliko

lahko vodilni kadri posvetili veliko več pozornosti drugim resnim športom, ki so manj ukoreninjeni v zavesti italijanske družbe.

V Sloveniji dobivajo uspešni športniki, ki se odločijo študirati, posebne štipendije in sam študij je prilagojen njihovem statusu. V Združenih državah Amerike je možnost treniranja in študiranja hkrati povsem možna. Trenutno se nahaja slovenska prvakinja Sara Isaković v Berkeleyju. Kako pa s tabo in na splošno v Italiji?

Ko sem vstopil v svet profesionalnega športa mi je bilo takoj rečeno, da če se zapišem športu, se moram avtomatično odpovedati študiju. Italijanska resnica je ta: profesionalni šport in študij ne gresta skupaj, eno izključuje drugo, kar je sramotno, zlasti glede na sisteme drugih držav. Poznam namreč precej slovenskih in hrvaških športnikov, katerim je dana možnost prilagoditi študij športnemu življenju ali celo možnost študiranja in treniranja v Združenih državah Amerike. Italija s tega vidika popolnoma zaostaja.

Plavanje slovi kot šport žrtvovanja, marsikdaj pa celotno delo športnika lahko postavijo v dvom majhni dogodki, s tem pa mislimo na primer Michaela Phelps, ki je bil kaznovan, ker je v javnost prišel posnetek, v katerem kadi znani ameriški plavalec joint. Kaj meniš o tem?

Ustvaril sem si sledeče mnenje glede dogodka samega: Michaela Phelps so izdali prijatelji oz. osebe, ki jih je imel za prijatelje in katerim je zaupal. Ti so posredovali posnetek javnosti. Sicer ga ne obsojam, saj je vsakemu dana pravica svobode dejanj. Med drugim se mi zdi vredno poudarka, da ni njegovo dejanje na noben način pogojevalo športne rezultate, tako da res nima smisla mi soditi ne osebno in ne v funkciji športnika. Z druge strani pa je le treba priznati, da je Micheal Phelps s svojimi dosežki postal zelo popularna in medijsko izpostavljena osebnost, ki je v marsičem

Federica Pellegrini

vredna občudovanja. Iz tega vidika je s svojim dejanjem podal javnosti vse prej kot dober zgled. Ostajam pa mnenja, da ga ne smemo obsojati, ker je kadil joint, tudi ker, ponavljam, to dejanje ni pogojevalo njegovih rezultatov.

Federica Pellegrini

Najprej bi lepo prosili, da predstaviš sebe in svojo pot do uspeha?

Od vedno je bila voda moj element! Že od malih nog sem na tekmovanjih zmagovala in doživljala mnoga zadoščanja. To mi je seveda vilo veliko zaupanja vase in v svoje sposobnosti ter me navdalo z željo, da bi se stalno izboljševala. Ko sem bila stara komaj 16 let, sem prejela srebrno kolajno na OI v Atenah in od takrat se je moje življenje zelo spremenilo. Zavedala sem se, da v reprezentanci verjamejo vame, da računajo name in razumela, da bom res lahko postala šampionka. Preselila sem se v Verono in začela resno trenirati z reprezentanco. Stalno sem se izboljševala. Višek pa sem dosegla, ko sem postavila novi svetovni rekord in zmagala svoje prvo olimpijsko zlato v Pekingu.

Kako je oblikovan tvoj športni vsakdan?

Če seštejemo dopoldanske in popoldanske treninge, treniram približno 5-6 ur dnevno. Seveda pa je vse odvisno tudi od obdobja. Poleg treningov zahajam trikrat tedensko v fitness.

Letos poleti se bo v Rimu odvijalo svetovno prvenstvo v plavanju. Kaj pričakuješ od te priložnosti? Kateri so tvoji cilji?

Najprej ciljам na to, da bom s svojim nastopom navdušila publiko! Hočem se izkazati in ponuditi svojim navijačem odličen rezultat. Želim si, da bi bil nastop primeren tolikšnemu navdušenju in pozornosti, ki so mi jih le-ti posvetili. Potrudila se bom, da dosežem čim več ...

Navezali bi se na prejšnje vprašanje: Rim in Italija se letos predstavljata kot svetovni prestolnici plavanja. Zaupaš uspešni organizaciji?

To je prava priložnost, da Italija dokaže, da je med najboljšimi ne le v plavanju temveč tudi v ostalih športih. Imamo namreč številne odlične športnike, ki bodo napeli vse moči, da bodo lahko dokazali koliko veljajo. Italijanska publika rada sledi športu in od vedno z velikim

navdušenjem sledi vsem »azzurrom«. Trenutno se nahaja pričakovani uspeh v rokah organizacije. Prepričana sem, da bomo vse izpeljali kot po olju in da se bo Italija lepo odrezala.

Če postavimo v tem sklopu še eno vprašanje: včasih se zdi, da ti omogoča status športnika normalno življenje v Italiji, le če si nogometaš.

Sama sodim med zelo popularne športnike kljub temu, da nisem nogometašica, tako da mi pot do sponzorjev ni pretirano težka. Sponzorji so v športu zelo važni, saj ti omogočajo, da se koncentriras samo nase, da nimaš drugih skrbi, da se mirno posvečaš svoji panogi. Zavedam pa se, da biti vrhunski športnik v panogah, ki niso tako popularne, je zelo težko. Tak športnik veliko tvega in če mu ne gre od rok, če mu spodrsne, bo potem ostal praznih rok in njegova bodočnost bo dokaj negotova.

V Sloveniji dobivajo uspešni športniki, ki se odločijo študirati, posebne štipendije in sam študij je prilagojen njihovem statusu. V Združenih državah Amerike je možnost treniranja in študiranja hkrati povsem možna. Trenutno se nahaja slovenska prvakinja Sara Isaković v Berkeleyju. Kako pa s tabo in na splošno v Italiji?

To je v Italiji neresen problem. Vsak športnik si pomaga, kakor pač more. Resno treniranje pa je vselej preobremenjujoče, da bi se športnik lahko resno posvetil študiju. Zelo koristno je, če najprej izbereš posebne tečaje, ki te usmerjajo. Nato pa odločno izbereš, kar ti najbolj ustreza. Jaz sem na srečo sledila tečaju angleščine preko European School of Economics. Septembra se bom spet srečala s svojim »academic coach« ter analizirala različne izbire, ki mi jih bo leta nakazal. Nato pa bom odločila, kako in kaj.

Plavanje slovi kot šport žrtvovanja, marsikdaj pa celotno delo športnika lahko postavijo v dvom majhni dogodki, s tem pa mislimo na primer Michaela Phelps, ki je bil kaznovan, ker je v javnost prišel posnetek, v katerem kadi znani ameriški plavalec joint. Kaj meniš o tem?

Phelps ne bi ne obtoževala ne opravičevala. Osebno mislim, da je bil le spodrselj, ki pa ga popularna oseba, ki je vedno pod žarometom, drago plača. To so novice, ki zelo pritegujejo medije in publiko.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

KOŠARKA - Sergio Tavčar o zaključnem turnirju evrolige, ki se pričinja danes v Berlinu

»Zdaj, žal, zmaguje, kdor je boljši pod košem«

Za 1. mesto Barcelona in Panathinaikos! - Veličkovič novo ime v Evropi

Košarkarski trener, novinar in slovitvi televizijski komentator Sergio Tavčar je naravnost navdušen nad letošnjo evroligo, ki bo od jutri do nedelje doživela sklepno dejanje v Berlinu.

»Pravo košarko kot kolektivno igro se igra v Evropi. To tekmovanje rase iz leta v leto, v tej sezoni smo menda priča najboljši evroligi doslej. Tudi eurocup, po kakovosti drugi pokal, je zelo dober, na nivoju evrolige izpred petih let. Ekonomski krizi navkljub je denarja veliko. Prednjačijo seveda grške, španske in ruske ekipe, v katerih velika tuja imena krepijo zasedbe s številnimi odličnimi domačimi igralci, kar je zanimivo,« je uvodoma ugotavljal Tavčar.

Veliki finale bo...

»Že po koncu Top 16 sem napovedoval obračun za naslov Barcelona - Panathinaikos. S to izjavo sem se v uvodu četrtfinala nato skoraj osmešil, danes pa je to spet najbolj verjeten finale. Sicer so vsi štirje polfinalisti izjemno močne in enakovredne ekipe, pač v skladu s kvaliteto vsega tekmovanja. Barcelona in Panathinaikos sta korak pred ostalimi, ker imata pač več moči pod košem, kar velja še zlasti za Barcelono. To rečem s smrtjo v srcu, vendar odločilni so visoki igralci. Pekovič, Fran Vazquez, Santiago, Andersen...«

CSKA torej ne bo ponovil lanskega uspeha?

»Prav CSKA je morda stopničko pod ostalimi udeleženci finala četverice, ker mu primanjkuje še vedno ključna os play-maker - center. Planinič me namreč še naprej ne prepriča, pod košema pa Smodiš sam ne more delati čudežev. Sicer si bo stari maček Messina nedvomno kaj izmislil, tako da bo tekma Barcelona - CSKA strateško izredno zanimiva. Ivanović je na primer zelo dobro vodil ekipo v četrtfinalu proti TAU. Problem Barcelone pa je, da je preveč odvisna od Lakoviča, ki je edini play-maker. Basile zna biti v takih tekmah še vedno mož odločitve z meti od daleč,

Marconato pa letos ne igra. V prvem polfinalu bo sploh zelo pomemben delež Slovencev, saj ne smemo pozabiti, da je poleg Lakoviča in Smodiša tu tudi Lorbek, ki je v teku sezone zelo napredoval.«

Kako si razlagate tendenco doslednega igranja z vsemi desetimi igralci?

»V gverili zmagajo komandosi, v veliki bitki pa križarke. Najlepši del evrolige, košarkarsko najbolj fascinanten, je četrtfinale na izpadanje, ko se igra vsaka dva dni in je preprosto treba igrati z desetimi možmi. Final Four pa je druga stvar, je spektakel, loterija. Bistvene so hierarhije v ekipi.«

Zakaj Italija ni zastopana v finalu četverice?

»Ker je bil Panathinaikos enostavno boljši od Siene, v košarki pa močnejši prevlada. Siena ni prišla v pravi formi v četrtfinale, sploh pa je potrdila, da v odločilnih srečanjih na tej ravni odpove, tako kot lani, ko bi bila morala osvojiti evroligo. Montepaschi je sicer edina ekipa, dovolj dobro organizirana za igranje v mednarodnih tekmovanjih. Drugače je Italija zelo daleč od evropskega vrha.«

Kakšen je po vašem obračun Olimpije v letošnji evroligi?

»Startali so z ekipo, ki na papirju niti ni bila slaba. Počasi pa se je razcefrala. Džikić je dober trener, ni pa krotilec divjih zveri, tudi Zdocvu pa ni uspelo moštva spraviti v določen red. Igralci so začeli prihajati in odhajati, rezultat pa je bil polom, očiten tudi v Jadranski ligi.«

Se je v letošnji evroligaški sezoni posebej uveljavil kak mlad košarkar?

»Uvrstitev Partizana med osmerico je pravi čudež v taki konkurenci. Prvo ime je nedvomno Novica Veličkovič, izreden igralec, moderen. Visok 206 centimetrov, inteligenten, zadene ko je potrebno, brani, skače. Tako kot se je zgodilo letos s Pekovičem, bo klub, ki ga bo poleti najel, sklenil odlično kupčijo. Vseč sta mi tudi člana Maccabija Casspi in Eliyahu, vendar je to lahka konjenica. Prava novica pa je vključitev, po enem letu in tri četrt, ko je bil v ekipi pravi tujek, Jasikevičiusa v igro Panathinaikosa. Velika zasluga gre tu Obradoviću, ki je odličan trener in je znal uskladiti številne primadone v uspešen kolektiv.« (nš)

Član Barcelone Gianluca Basile (levo) je edini Italijan na zaključnem turnirju, Slovenija pa ima Smodiša, Lorbka (oba CSKA) in Lakoviča (Barcelona)

ANSA

BAVISELA - Na nabrežju KO sprint v skirollu

Danes tekma Mladine

Tekma šteje tudi za državni pokal - Rudi Balzano in Niki Hrovatin na zboru »azzurrov«

Lani je rolkarski sprint ŠD Mladina na nabrežju oviral močan dež, kar pa našemu Davidu Bogatcu ni preprečilo, da bi zmagal med moškimi

KROMA

»azzurrov« prvič povabil tudi 16-letnega Rudija Balzana in 15-letnega Nikija Hrovatina, poleg njiju bosta z reprezentanco vadili tudi Bogatčeva in Ana Košuta.

TOP RUNNER - Pet Kenjice bo letos skušalo izboljšati rekord proge, ki ga je leta 2005 postavil Migidio Bourifa. David Maiyo, Justus Kirpono, Philip Kanda, Chepkwony David Kiptanui in Jakob Rotič bodo skušali preteči 42 km dolgo progo v manj kot 2 urah 10 minutah in 48 sekundah. Lani je bil David Maiyo drugi v Trstu s časom 2.11.02; Chepkwony David Kiptanui pa je na maratonu v Capriju zmagal s časom 2.10.57. Naj zmagaja najboljši! Letos ne bo tako imenovanih »zajcev«, ki diktrirajo ritem.

DOBRODELNOST - Nedeljskega 10. evropskega maratona se bo udeležil tudi Salvatore Antibo, srebren na olimpijskih igrah v Seulu. Nekdanji član italijanske izbrane vrste, ki je epileptičen, bo vodil promocijo ob dnevu epilepsije. Ob priložnosti bodo zbirali tudi prispevke za Center epilepsije v mestu L'Aquila.

ABTEKOV - Tekalci lahko dvignijo startne številke in tekaški paket na Pomorski postaji (urnik: od 10.00 do 21.00). Odhodi avtobusov v nedeljo na start: za 42 km ob 7.00, za 21 km ob 8.00, za netekovalni ob 9.00 iz trga Libertà. Za rolkarje in rolerje bo organiziran prevoz s vlakom. Štartna številka velja kot vstopnica za javne prevoze. Po tekmovanjih se bodo tekači lahko tuširali v telovadnici na ul. della Valle, od 12.00 dalje pa bo na Pomorski postaji Pasta party.

BAVIFESTIVA - Danes od 15. do 18. ure bo na nabrežju koncert »Fabio Jegher & Windy Games, od 18. do 23. ure pa koncert

Danes

10.00 11. Bavisela Bike
9.30 2. moto miting La Bavisela
9.30 3. trofeja Waterthlon
14.00 5. Skri Roll Mesta Trst

Jutri

9.30 3. trofeja Waterthlon
Nedelja, 3. maj
9.15 1. štafetni maraton
9.30 2. Bavisela In-line skating
9.30 7. Bavivela
10.30 14. mali maraton Dveh gradov
11.00 16. netekovalna Bavisela
2. Bavisela Inline Skating

NOGOMET - Prevrat velikih klubov v združenju Lega calcio

A-liga se bo odcepila od B-lige Stefano Fantinel: »Cilj je superliga«

Sedanji organizaciji grozi komisarska uprava - Triestina jutri ob 16. uri na »Roccu« proti Piacenzi

RIM - Devetnajst klubov nogometne A-lige, vsi razen Lecceja, je dokončno zaloputnilo vrata pred drugoligaši, prekinilo krhko solidarnost in napovedalo začetek postopka za ustanovitev lastnega Združenja, morda po vzoru angleškega prvenstva premier league. Združenja Lega calcio, kot smo ga poznali doslej, je konec. Novo organizacijo bo za zdaj vodil Maurizio Beretta sedanjo Lego pa najbrž čaka komisarska uprava.

Predsedniki drugoligašev so besni, med njimi tudi prvi moč Triestine Stefano Fantinel. »Hočejo uničiti B-ligo, naslednja faza pa bo uničenje majhnih klubov A-lige in ustanovitev superlige«, je odločitev velikih klubov komentiral Fantinel. Čeprav je izjavil, da v novi organizaciji »velikih« ne bo imel nobene vloge, mnogi vidijo v prevratu roko Milanovega pooblaščenega upravitelja Adriana Gallianija, ki je v preteklosti že večkrat dejal, da italijanski klubi prav zaradi obstoječega sistema niso enakovredni angleškim prvligaškimi klubom, ki so se od drugo, tretje in četrtligaških klubov odcepili leta 1992.

Triestina bo medtem jutri ob 16. uri na Roccu igrala proti Piacenzi. Do konca manjka še pet krogov in z dvanajstimi osvojenimi točkami bi si lahko Tržačani še zagotovili šesto mesto. Triestina pa mora še na dve težki gostovanji. Osvojiti tri domača srečanja ni nemogoče, a zmagati v Livornu oziroma v Empoliju, to je druga zgodba.

Piacenza ima na lestvici pet točk manj od Tržačanov, moštvo iz Emilije pa bo odigralo zadnji del prvenstva brez pritiskov, saj je obstanek skoraj zagotovljen. Ni izključeno, da bosta v napadu igrala oba »bivša Tržačana« Mattia Graffiedi in Davide Moscardelli. Za Triestino bo dokaj huda odsotnost Gorgoneja v vezni vrsti.

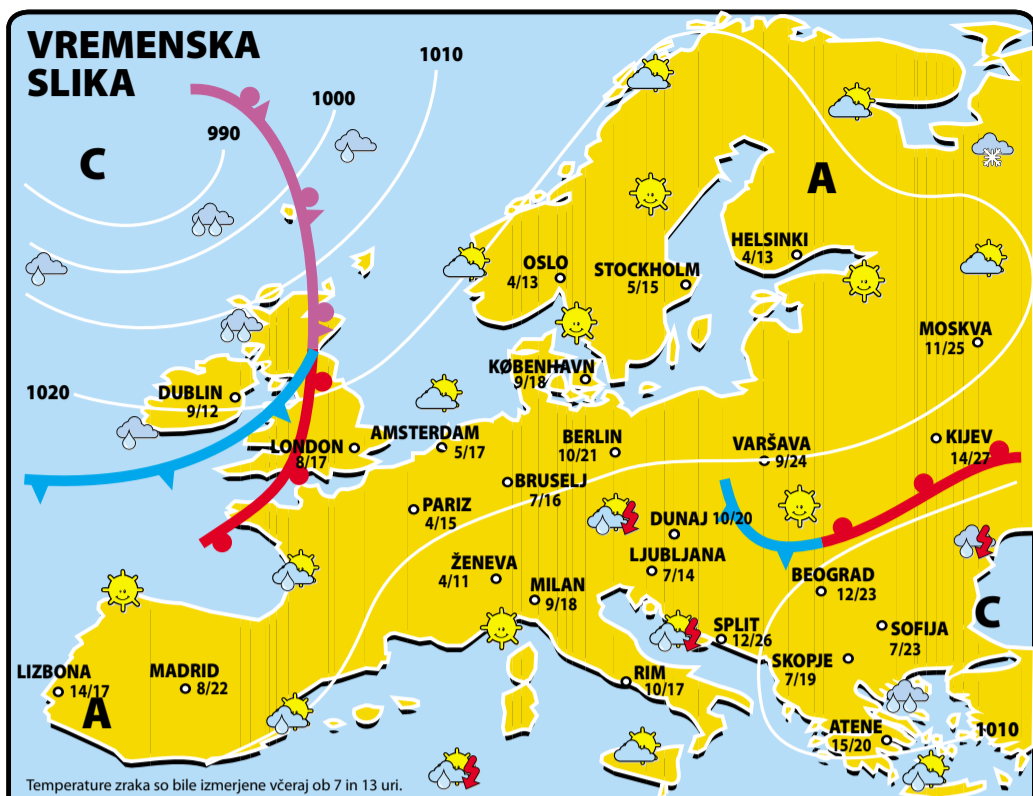
Verjetna postava Triestine Agazzi, Cacciatore, Cottafava, Minelli, Rullo, Tabbiani, Allegretti, Princivalli, Cia, Testini, Della Rocca (Granoche). V prvem delu je Triestina v Piacenzi slavila z 2:0, a bili so drugi časi... (L.F.)

A-LIGA: jutri ob 18.00 Bologna - Reggina; 20.30 Inter - Lazio.

ROKOMET

Tržačani jutri za uvrstitev v polfinale

Rokometaši tržaškega društva Pallamanto Trieste bodo jutri ob 18.30, v dvorani na Čarboli, na drugi polfinalni tekni končnice za napredovanje v elitno ligo proti Nociju, branili gol prednosti s prve tekme. Za uvrstitev v finale (v drugem polfinalu je Ancona na prvi tekmi premagala Bocen z 39:31) jim torej zadostuje jutri že neodločen izid. Dobra novica za tržaški tabor je, da si poškodovani Tokić na prvi tekmi ni zlomil nobene kosti na roki, ni pa še znano, ali bo lahko igral že jutri.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Naša dežela je pod vplivom severovzhodnih tokov, ki so občasno vlažni in nestabilni. Jutri se bo višinsko jedro hladnega zraka pomikalo proti Sloveniji; v nedeljo pa se bo oddalilo proti osrednji Italiji.

Nad jugovzhodno Evropo se zadržuje plitev ciklon, medtem ko je nad večjim delom celine območje visokega zračnega pritiska. Oslabljena hladna fronta se od severovzhoda bliža tudi našim krajem. K nam doteka od severovzhoda postopno bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.53 in zahaja ob 20.12
 Dolžina dneva 14.19

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv bo ugoden, le pri najbolj občutljivih bodo občasno možne manjše vremenske pogojene težave.

MORJE
 Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 14,5 stopinj C.

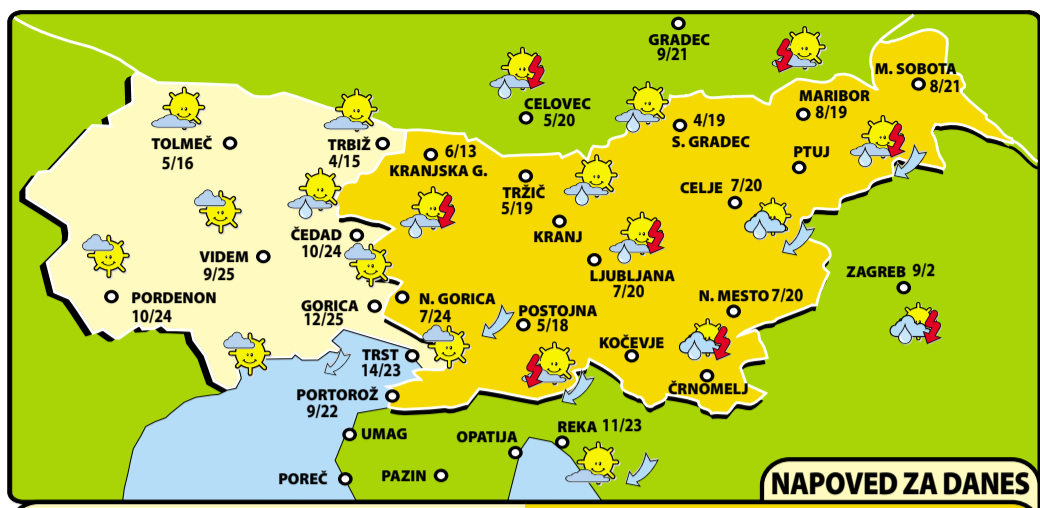
TEMPERATURE V GORAH °C

500 m18	2000 m4
1000 m12	2500 m0
1500 m7	2864 m-2

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 7 in pol, po nižinah 6 in pol.

PLIMOVANJE
Danes: ob 10.33 najnižje -31 cm, ob 18.45 najvišje 33 cm.
Jutri: ob 1.35 najnižje -7 cm, ob 5.41 najvišje 4 cm, ob 11.59 najnižje -32 cm, ob 19.15 najvišje 40 cm.

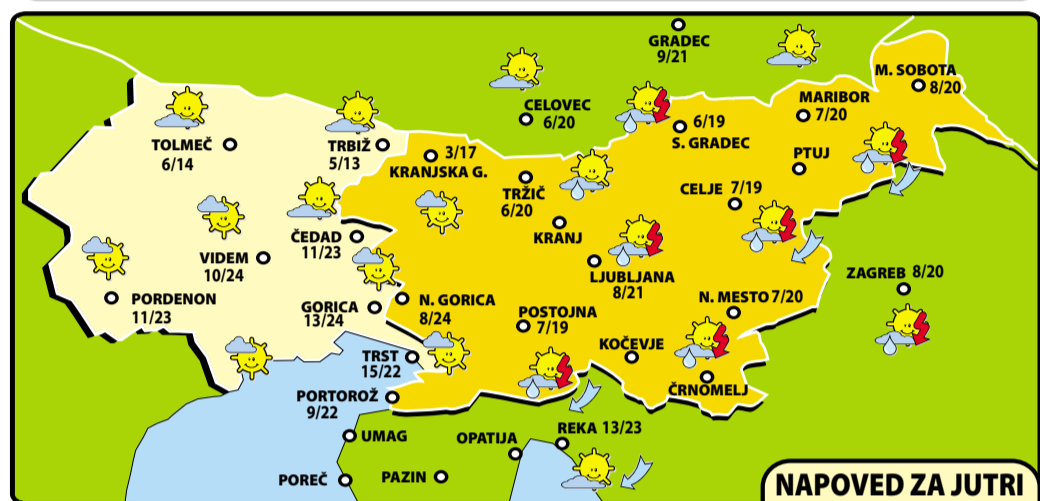
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPoved ZA DANES

Zmerno oblačno bo do spremenljivo zaradi koprenaste oblačnosti. Ob gorskih pregradah bo možno več oblačnosti tudi s krajevnimi plohami. Maksimalne dnevne temperature se bodo odločno dvignile. Ob morju bo pihala šibka burja.

Večinoma sončno bo. Popoldne bodo v notranjosti Slovenije posamezne plohe in nevihte. Pihal bo severni do severovzhodni veter, na Primorskem šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 3 do 9, na Primorskem okoli 10, najvišje dnevne od 17 do 24 stopinj C.

NAPoved ZA JUTRI

Dopoldne bo prevladovalo lepo jasno vreme. Tekom dneva bo verjetno oblačnost naraščala, možne bodo plohe in lahko tudi kakšna nevihta.

Dopoldne bo sončno, popoldne pa spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami in nevihtami.

NIZOZEMSKA - Policija zagotavlja, da ni šlo za teroristično dejanje

Avtomobil namerno zavezil v množico ob kraljičini paradi ter ubil 4 ljudi in jih 17 ranil

APELDOORN - Neki moški je v avtomobilu z veliko hitrostjo včeraj drvel proti odprtemu avtobusu, v katerem so se med praznično parado ob kraljičinem dnevu v mestu Apeldoorn na zahodu Nizozemske peljali nizozemska kraljica Beatrix in člani njene družine. Voznik se je zaletel v množico ob cesti, pri čemer so umrli štirje ljudje, ranjenih pa je bilo 17, od katerih 5 hudo.

Manjši črn suzuki swift je drvel proti kraljičinem avtobusu najbrž z namenom, da bi se vanj zaletel, pri tem pa je zavezil v množico ljudi, ki se je zbrala ob cesti in opazovala kraljičino parado. Avto se je nato zaletel v kamniti spomenik in se tako ustavil. Kraljičina

družina je na avtobusu zgroženo opazovala grozljivo dogajanje.

Zaenkrat še ni znano, kako je voznik uspel pripeljati na območje parade, ki ga je policija zavarovala več ur pred praznovanjem. Preiskovalci so kmalu po nesreči s psom preiskali avtomobil, da bi našli morebitno eksplozivno sredstvo. Nato so odžagali streho avtomobila in ga podrobneje preiskali.

V nesreči se je ranil tudi voznik suzukija. Gre za 38-letnega moškega, ki ga je policija takoj aretirana. Policija je kmalu po dogodku na tiskovni konferenci izključila, da bi šlo za teroristično dejanje, čeprav je povedala, da je šlo verjetno za namerno dejanje.

PAKISTAN

V etničnem nasilju 20 mrtvih

KARAČI - V etničnem nasilju, ki je v sredo in v noči na četrtek divjalo v pakistanskem mestu Karači, je bilo ubitih najmanj 27 ljudi, več deset pa je bilo ranjenih. Spopadi med aktivisti regionalne stranke Gibanje Mutahida Kaumi (MQM) in manjšinskim paštunskim prebivalstvom so izbruhnili v sredo, ko je bil ubit pripadnik MQM. Nasilje se je s prizorišča umora nato razširilo na več delov 16-milijonskega Karačija. Napetosti med MQM, ki ga sestavljajo potomci priseljencev iz Indije, in Paštuni so bili sicer že v preteklosti vir nasilnih nemirov. (STA)

AZERBAJDŽAN - Najmanj 13 mrtvih

Krvav strelski pohod na univerzi v Bakuju

BAKU - Na univerzi v azerbajdžanski prestolnici je prišlo do streljanja, v katerem je umrlo najmanj 13 ljudi. Neznani napadalec je takoj po tem, ko je šolski zvonec na prestižni državni univerzi oznanil začetek pouka, začel streljati na študente in profesorje ter se pri tem premikal iz nadstroja v nadstropje. Nekateri študenti so v strahu pred strelji poskakali skozi okna.

Državni tožilec je sporočil, da je bilo ubitih 13 ljudi, toliko pa jih je bilo tudi ranjenih. Med mrtvimi je po poročanju policijskih virov tudi napadalec. Po besedah tožilca je bil napadalec gruzijski državljani azerbajdžanskega rodu, ki se je povzpel od prvega do šestega nadstropja in pri tem ljudi večinoma streljal v glavo s pištolo znamke Makarov. Azerbajdžanska televizija je poročala, da je napadalec pred vhomom najprej ustrelil varnostnika in čistilca, nato pa se je odpravil na svoj brezglavi strelski pohod po univerzi. Vir pri ministrstvu za izredne razmere je sporočil, da je bil napadalec en sam, in s tem zanikal nekatera poročila o dveh napadalcih.

Pod pokroviteljstvom Občine Repentabor

N.K. KRAS

prireja ob priliki napredovanja članske ekipe v elitno ligo

ŠPORTNI PRAZNIK
 pod velikim šotorom na glavnem trgu v Repnu

Danes, 1. maja 2009
 16.00 Odprtje kioskov
 20.00 Ples z znano slovensko pevko **Natalijo Verboten**

Sobota, 2. maja 2009
 17.00 Odprtje kioskov
 20.00 Ples z ansamblom **KRAŠKI KVINTET in Braco Koren**

Nedelja, 3. maja 2009
 17.00 Odprtje kioskov
 20.00 Ples z ansamblom **KRAŠKI KVINTET in Braco Koren**

Delovali bodo dobro založeni kioski - VSTOP PROST (Specijalitete na žaru - Pivo - Domace belo vino in teran)

NA TRAVNIKU OB ŠOTORU SE BODO LAHKO OTROCI PREIZKUSILI V JAHANJU

Živel 1. maj!

Slavita ga tudi banki tržaškega in goriškega teritorija, ki sta vselej na strani delavcev in vseh občanov.

